

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Elégtétel a diplomának

A diploma, a legmagasabb iskolák elvégzését, tanúsító képesítési okmány, bizony már vagy negyed évszázad óta nem örvend valami különös tekintélynek. A hajdani békevilágban ez a szó, hogy diplomás ember, különös megbecsülést, erkölcsi tekintélyt jelentett. Az elmúlt évtizedek folyamán azonban mindinkább megfakult ez a szó, hogy diplomás ember, különös megbecsülést, erkölcsi tekintélyt jelentett. Az elmúlt évtizedek folyamán azonban mindinkább megfakult ez a szó, hogy diplomás ember, különös megbecsülést, erkölcsi tekintélyt jelentett. Az elmúlt évtizedek folyamán azonban mindinkább megfakult ez a szó, hogy diplomás ember, különös megbecsülést, erkölcsi tekintélyt jelentett.

Az anyagi értékek inflációjával egyidejűleg beköszöntött a szellemi értékek megbecsülésének inflációja is. A világ nem bírja el a szellemi túlprodukciónak, — mondották sokan bölcsen és ujkori szakszerűséggel. Hogy a sibereteket, csirkefogókat és mindenrendű máról-holnapra lett parvenűket és kalandorokat elbírja-e, e tekintetben nem volt nagyobb vita. A világ forgott tovább keserű levetében és megértük még sok más régebbi tiszteleti felfogások, eszmei berendezkedések csődjét. Valóban úgy látszott egy ideig, hogy összegyűződött szellemi rétegen kívül már nem lesz szükség ki-válóbb értelmiségű, magasabb képzettségű emberekre. Kénytelen-kelletlen megtört szakszemlék lettek, leleplezett koldusok az érvényesülni nem tudó régi diplomások s z új nemzedék jelentékeny része, amely az egyetemeken kapuin évente kitűnt. Az utóbbi esztendőben már milliókat és milliókat számolt ez a szellemi világszűkület, amely nem tudott munkatérhez jutni, a mindent uraló és minden nemesebb építő készséget sivataggyá nyeltek a szűkület politikai viaskodás közepette. Számukra egy fabatkát sem ért az oklevél, a minden áldozattal megszerzett legmagasabb képzettség. Szívesen cserélték volna már akár a legszegényebb cipészszel is, aki ott ül kicsiny odújában és valahogy mégis csak átvérge-dik z életben az ő foltos és talpaló tudománya segítségével.

Azonban most, mintha foszladozna ez az ólmos szürkesség. Balsorsú órák közepette is, mintha valami kétség derengene a felhők mögül az égen. Jelek mutatkoznak, jelek, amelyek mind határozottabban sejtetik, hogy mégsem lehet végérvényesen félreállítani, dermesztő közöny jégáblái közé fagyasztani a munka élte-jeit, az egyetemet végzett embereket, a legmagasabb értelmiséget. Amerika orvosokért kiált. Az Egyesült Államokban megdöbbenve állapítják meg, hogy kevesebb az orvos, mint amennyi volt a kisebb népsűrűséget mutató világháború előtti időben. Orvosok kellenek Amerikában, hívni és elhelyezni akarják őket, ám jönnek Európából vagy bárhonnan. Németország már a külföldi zsidó mérnököket is szívesen látja, mert nagy szükség van szakemberekre a technikában. Spanyolországban viszont építészre van szüksége, hogy hamúból és üszökből újjá-remtsék az államot. Kína is magasabb szellemi képesítésű embereket keres, hogy útmutatók, vezetők legyenek az általuk föllyenesen uralt szak-ágakban.

Ezek az első jelek, de máris sejtetnek egy szükségzerű nagy változást. Remélni engedik, hogy a

képzettség, a tudás és a szakértelem ismét elfoglalja méltán megillető helyét. És megkapja azt a döntő fontosságú általános és széles szerepe, amely nélkül kultúra és civilizáció el nem képzelhető. Előbb vagy utóbb el kell jönnie annak a korszaknak, hogy elégtétel adassék a diplomának, amely nem papiros-szimbólum, hanem jogosan megszerzett kiváltság-levél a tiszteletet és becsülést érdemlő közmunkához. Hatalmas felkészültség tanúsítványa az egyetemi képesítési oklevél. Akik azt megszerzték, rengeteg fáradságot, időt és anyagiakat áldoztak érte, hogy majd a köznevelésük javával áldozzanak. Mások már rég elvetették felkészülésük minden gondját, már keresnek, már vagyont gyűjtenek, mialatt az egyetemi ifjú még a górcső felé hajlik a laboratóriumban, vagy ott dolgozik a könyvtár zöldernyős lámpája alatt éj-

szakánként, vagy külföldi iskolákat hajszol még tovább, hogy öregbitse évtizedek munkájával felszedett kincsét.

És mindez a sok munka, mindez a sok ideális célkitűzés kárbavessen? Lehetséges az, hogy aztán a verejtékkel szerzett oklevél birtokosa utóbb legyen az utolsó, ha végzett? Hogy ő minden magasrendű szellemi javak birtokában kitűnt legyen, vagy legfeljebb megtört lézengő a legutolsó anyagi kategóriákban? Nem, ez nem lehetséges. Egységesen és osztatlanul kell visszaadni ezeknek a legmagasabb képesítetteknek a társadalmi munkában való részvétel jogát. Mint látjuk, ezt a korrekatívumot gyakorolja már a viszonyok újszerű alakulása is, egy parancsoló kényszerűség: — eddig és ne tovább. Mert csak akkor tud e zilált világ mélyszélesen, emberien megújodni, ha régi tiszteleti helyét és döntő szerepét ismét megkapja a levizsgázott, lemért, magasabb képzettség, szakértelem és vezérlésre hivatott tudás.

(Flammarion)

Anglia nem köt katonai szövetséget a Szovjettel

Berlinben lengyel tárgyalási kezdeményezést várnak. Orsenigo nuncius utján üzenetet küldött Hitlernek a Szentatyára
Olaszország közvetíteni készül a danzigi kérdésben

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia mai számában feltűntetést keltő vezércikket közöl a német-lengyel kérdésről. A cikk, amely nyilvánvalóan fedi a hivatalos körök felfogását, foglalkozik azzal a bekerítő politikával, amellyel a nyugati nagyhatalmak Németországgal és Olaszországgal szemben kísérleteznek. Azok akarják a két tengelyhatalmat bekeríteni, akiket a gyűlölet fűt ellenük. Különösen a zsidó sajtó uszít a bekerítő politikára. A bekerítő politika vezetett — írja a lap — a német-lengyel viszony váratlan kiélezéséhez. Pilsudszky annak idején felismerte, hogy Lengyelország számára létszükséglet a Németországgal való baráti együttműködés.

Ez az együttműködés Lengyelország számára ma is biztosabb garancia lenne minden angol kezdeményezéstől.

Hitler legutóbbi beszédében igyekezett hidat verni a Lengyelországgal való megegyezés felé. A bekerítő politika különben is a legnagyobb ne-

hézségekkel küzd. A Rajnától az Alpokig olyan hatalmas vonal épült ki, amelytől

keletre a nyugati hatalmaknak nincs tényleges lehetőségük a beavatkozásra.

Lengyelországnak tehát választani kell a tengelyhatalmakkal való együttműködés nyújtotta biztonság és a kalandos politika kockázata között. Olaszország már nem egy jelét adta a Lengyelországgal iránti barátságának. Mussolini miniszterelnök volt az, aki Lengyelország követelését is szőnyegre vetette Münchenben.

Olaszország baráti támogatása és Németország megértése folytán sikerült megvalósítani a lengyel-magyar közös határt is.

Ilyen előzmények után Olaszország úgy érzi, hogy a barátság nevében fordulhat Varsóhoz és felhívja Lengyelországot, hogy ne merítse meg álláspontját Németországgal szemben. Egyelőre azonban tudomásul vesszük azokat, amiket Beck külügyminiszter tegnapi beszédében mondott:

Mussolini Berlinbe megy

Párisból jelentik: A Ce Soir úgy tudja, hogy Mussolini miniszterelnök a közeljövőben Berlinbe utazik, hogy ott közvetlen tárgyalásokat folytasson Hitler kancellárral. A francia lapok Göring, Ribbentrop és Braunsitz-Balbo tárgyalásait azzal magyarázzák, hogy a tengelyhatalmak széleskörű katonai szövetséget akarnak létrehozni.

London visszautasította a Szovjet ajánlatát

Párisból jelentik: A Matin londoni értesülése szerint a Moszkvában átnyújtott angol emlékirat közli, hogy angol részről nem hajlandók elfogadni azt a szovjet-javaslatot, amely szerint a nyugati nagyhatalmak a balti államokért is felelősséget vállaljanak. Viszont a nyugati hatalmak hajlandók beleegyezni, hogy háború esetén a szovjet-orszokok csak akkor legyenek kötelesek segítséget nyújtani, ha Franciaország és Anglia már fegyveres segítségére siettek és esetleg megtámadott államnak. Angol részről nem hajlandók katonai szövetséget kötni Szovjet-Oroszországgal. Ennek az oka, hogy Londonban attól tartanak, hogy egy ilyen szövetség megerősítse Japánra, Spanyolországra, Portugáliára, Lengyelországra és Romániára kedvezőtlen hatást gyakorolna.

A Gallia imptinék

STELLA
Lei 115 - 135

SURAH műanyag
Lei 190 - 215

SURAH, valódi
Lei 350 - 375

CREP DE CHINE, valódi
Lei 285 - 415

Gallia

Eredeti mintái
és versenyen
kívüli árai az
összes elegáns
hölgyek csodá-
latát kivívják

TIPIȘOARA, BUL. FERDINAND No. 7 (Pálócse)
PIATA KUTLI No. 2 (Josefiné)

ÉS AZ ORSZÁG ÖSSZES NAGYOBB VÁROSAIBAN

Angol-török egyezmény jött létre

Istanbulból jelentik: Az Akham című lap ankarai távirat alapján közli, hogy Anglia és Törökország között a tárgyalások befejeződtek és

olyan egyezmény jött létre, amely kölcsönösen biztosítja a Földközi-tenger keleti részének békéjét.

A török külügyminiszter pénteken éjjel felvilágosítást nyújtott a néppárti képviselőknek az egyezmény részleteiről. A lap szerint a török kormány állandóan tájékoztatja Szovjet-Oroszországot a tárgyalások menetéről.

SZOKÁSOS KÖZLEMÉNY POTEMKIN ANKARAI TÁRGYALÁSARÓL

Ankarából jelentik: Potemkin ankarai látogatása során hivatalos közleményt adtak ki, amely hangsúlyozza, hogy a két hatalom nézetei valamennyi kérdésben megegyeznek.

Mind a két kormány munkát folytat a béke és a biztonság megőrzése érdekében és érintkezést tartanak fenn minden olyan politikai kérdésben, amely mind a két államot érinti.

Potemkin vasárnap délután fél három órakor érkezik Szófiába és este utazik tovább Bucarestbe. Potemkin előző szófiai látogatása során kijelentette, hogy visszatérében két napot fog tölteni a bolgár fővárosban, azonban ezt a tervét a különböző események miatt kénytelen megváltoztatni, főképpen Litvinov lemondása miatt.

A pápa üzenetet küldött Hitlernek a danzigi kérdésben

Berlinből jelentik: Orsenigo Cezare berchtesgadeni kihallgatásával kapcsolatban merült fel diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a nuncius búcsulátogatást tett Hitlernél és hamarosan elhagyja eddigi állomáshelyét, Berlint. A pápai nuncius Berchtesgadenből a birodalmi kormány által rendelkezésére bocsátott repülőgépen tért vissza Berlinbe. A Daily Mail szerint Orsenigo Cezare berlini nuncius legutóbbi kihallgatása során átadta Hitlernek a pápa üzenetét, amely ovatosságot ajánl Danzig tekintetében.

A lengyel nép Beck ezredes minden szavát magáévá teszi

A egész lengyel sajtó magáévá teszi Beck külügyminiszter beszédét és hangsúlyozzák a lapok, hogy

a beszéd jellege nyugodt, de határozott volt.

A Gazeta Polska szerint Beck minden szavát, a nemzet támogatja és ha a szükség úgy kívánja, azt a lengyel nép minden erejével alátámasztja. A Polska Zbrojna, a lengyel hadsereg lapja, „Lengyelország nem hagyja magát eltávolítani a Balti-tengertől” címmel közöl cikket. A Kurier Poranny szerint

a lengyel válasz lehetőségét nyújt újabb tárgyalások megindítására.

A Robotni című szocialista újság kijelenti, hogy Beck magatartását az egész lengyel nép osztja.

Tegnap este Varsóban Beck külügyminiszter mellett nagyszabású szimpátiatüntetést rendezett a lengyel főváros lakossága. A külügyminisztérium udvarában több ezer főnyi tömeg lelkesen ünnepelte Beck ezredet. Küldöttség fejezte ki Beck előtt a lengyel nép háláját. Egész Lengyelországból nagy számban érkeznek üdvözlő táviratok Beck külügyminiszterhez, aki az ünneplő tömeg előtt kijelentette, hogy elmúlt az az idő, amikor diplomáciai fogásokkal lehetett a külpolitikát irányítani. Az elszánt külpolitika nem nélkülözheti az egész nép elszánt magatartását.

CÁFOLJAK A DANZIGI NÉMET VEZÉREK BERCHTESGADENI LÁTOGATÁSÁT

Egy francia hírszolgálati iroda azt a hírt terjesztette, hogy Greizer, a danzigi szenátus elnöke és Forster danzigi körzetvezető tegnap délután Berchtesgadenbe érkezett, ahol Hitlert és Ribbentropot keresték fel. A francia hírszolgálati irodának ez a jelentése teljesen hamis. Sem Greizer, sem Forster nem tartózkodtak Berchtesgadenben.

REPÜLŐGÉP VITTE BECK BESZÉDENEK SZÖVEGÉT OBERSZALBERGEBE

Hitler kancellár és Ribbentrop külügyminiszter Beck ezredes beszéde alatt Oberszalbergben tartózkodott. A külügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője rádión hallgatta Beck beszédét, amelynek tartalmáról rövidesen tájékoztatta Hitlert és Ribbentropot. A délutáni órákban külön repülőgép vitte a teljes szöveget Oberszalbergbe, ahol Hitler és Ribbentrop nyomában alaposan áttanulmányozták a beszédet.

A német közvéleményre különösebb hatást nem gyakorolt Beck expozéja, azonban

megelégedéssel fogadták azt a tényt, hogy Beck nem azonosította magát a lengyel sajtónak az elmúlt napokban megnyilvánult kívánságaival és nem követelt lengyel protektorátust Danzig fölött. Berlinben úgy látják, hogy Beck beszéde után meg vannak a lehetőségek a tárgyalások felvételére.

A külföld számára adott hivatalos tájékoztatás szerint Berlinben az a felfogás, hogy Beck teljesen figyelmen kívül hagyta Danzig lakosságának önrendelkezési jogát. A város német lakossága semmi esetre sem fogja tűrni, hogy beegyezése nélkül döntsék jövőjéről. Egyébként hivatalos állásfoglalás még nem történt, miután Beck beszédének hivatalos lengyel szövege még nem áll rendelkezésre.

MÁR A TIMES IS KOMOLYNAK LÁTJA A HELYZETET

Londonból jelentik: A kormányhoz közeliek Daily Telegraph leszögezi, hogy a lengyel külügyminiszter beszéde után most már kétségtelen, hogy Lengyelország létfontosságú érdekének a kinti danzigi jogainak és a korridor sérthetőségének fenntartását és semmi körülmény között nem hajlandó feláldozni azokat.

A lap egy másik cikkében élesen szembeszáll a Times pénteki számában elhangzott azon véleményével, amely szerint Danzig nem ér meg egy háborút!

A Times felfogásával szemben még élesebb állást foglal a liberális News Chronicle, amely azzal vádolja a Timeset, hogy kísérlet tesz a müncheni külpolitika felélesztésére és megingatja a bizalmat az angol külpolitika iránt.

A Times mai vezércikke merőben eltér az előző napokban tanúsított magatartásától. Amíg eddig kifejezetten hangoztatta, hogy Danzig nem szabad háborút kezdeni, addig mai cikkében azt írja, hogy egy német-lengyel háború kitörése elkerülhetetlenül világégshez vezetne, mert Anglia háborús nélkül Lengyelország segítségére sietne, ha a németek el akarnák venni Danzigot.

OLASZORSZÁG DIPLOMÁCIAI NYOMÁSAL AKARJA ELKERÜLNI A HÁBORÚT

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy fontosságot tulajdonít a danzigi kérdés további fejleményeinek. A Daily Telegraph szerint Ribbentrop és Ciano külügyminiszterek a Lengyel országgal szemben követendő politikát beszéltek meg ma Milánóban. Olaszország a lap szerint a leghatározottabban a tárgyalások és a diplomáciai nyomás rendszere mellett áll és nem hisz a Danzig miatti háború megindításában.

DANZIG — A MÁSODIK SZÜDÉTA — ÍRJA A MANCHESTER GUARDIAN

A Manchester Guardian megállapítása szerint Danzig esete teljesen hasonló a Szüdéta-vidékéhez. Nem szabad elfelejteni — írja a lap —, hogy hogy ha Danzig német katonai bázis lesz, úgy Németország ugyanúgy kezében tartja Lengyelországot, mint ahogy azt Csehszlovákiával tette.

Lord Rothermere lapja, a németbarát Daily Mail, Beck lengyel külügyminiszter beszédével foklalkozva arra a megállapításra jut, hogy nem elháríthatatlan a lengyel-német viszály kitörése. A lap megállapítja, hogy Angliának kötelessége Lengyelországon segíteni, ha annak függetlensége veszélyben forog. Angliában senki sem akarja, hogy Lengyelország a mindenáron való békét elfogadja, bár ez nem jelenti azt, hogy a nemzeti becsületet összekeverjék a kicsinységgel. Lengyelországnak megvan a kiútja a tengerhez Gdynián át. Sem az angolok, sem a franciák nem akarnak meghalni Danzigért, talán a lengyelek igen? Ezután a lap Németországhoz fordul és felveti a kérdést, valóban olyan fontos-e Németországra nézve, hogy lengyel területen is legyen kiútja a tengerhez?

A KORRIDOR A NÉMETEKNEK IS LÉTÉRDEK

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz tegnapi számában Beck külügyminiszter beszédével foglalkozva, többek között ezeket írja:

Beck ezredes megismerelte igazolni azt a fordulatot, amely a lengyel külpolitikában március óta bekövetkezett. A németellenes tüntetések mutatják, hogy a lengyel külpolitika Pilsudszky irányától mennyiben tért el. Ha azt gondolja Beck, hogy Németországban megértést és türelmet tanúsítanak az 1934. évi megértő politikával való belépés iránt és ha abban a hitben van, hogy a magyarészeről a német megoldási javaslat elutasítására nyomós okokat hozott föl, úgy ki kell ábrándítanunk. Németországnak érthetetlen, hogy Lengyelország a kancellár beszéde után nem ragadta meg a lehetőséget, hogy a két ország között fennálló ellentéteket békés uton rendezzék. Még ha Németország olyan ajánlatot is tett volna, mint Danzig elszakítása, még maradt volna ajándékképpen a korridor elismerése.

A korridoron átvezető út éppen olyan életérdeke Németországnak, mint Lengyelországnak a tengeri kijárat.

1939. május 8

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Gafencu külügyminiszter külföldi utjáról tegnap Temesváron át visszatért Bucurestibe

Gafencu külügyminiszter hosszabb külföldi tartózkodás után tegnap visszatért az országba és Temesváron keresztül Bucurestibe utazott. A külügyminiszter feleségével és kíséretével a Simplon-vonathoz csatolt szalonkocsiban tegnap délnégy órakor érkezett meg a józsefvárosi állomásra, ahol fogadtatására megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Balan Ioan, a Temesvárott tartózkodó lugosi görög katolikus püspök, Ciupe Gheorghe dr., a helytartóság vezértitkára, Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus, Madan-covici ezredes, a nemzeti gárda temesi parancsnoka, Warth Péter dr. alpolgármester, Gritta Ovidiu rendőrvezető, a román nőegylet hölgyei közül dr. Cioban Pompiliu és dr. Coste Iuliu és még számos előkelőség. Marta Alexandru dr. a temesi helytartóság nevében üdvözölte a külügyminisztert és kifejtette, hogy az ország békéje érdekében kifejtett sikeres működése az ország egész lakosságánál elismerésre talált. A

temesi helytartóság lakossága is értékeli ezt a munkát és ezért köszönetét fejezi ki. Utána Balan Ioan püspök köszöntötte a külügyminisztert és köszönetet mondott a külügyminiszter által elért sikerekért.

Gafencu külügyminiszter köszönetet mondott a szép fogadtatásért és hangoztatta, hogy csupán Őfelsége, a király, a haza és a nép iránti kötelességét teljesítette. A külügyminiszter válasza után dr. Coste Iuliu né piros rózsákból készült csokrot nyújtott át a külügyminiszter feleségének, aki mosolygva mondott köszönetet a kedves figyelmességért.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó bemutatatta a külügyminiszternek a megjelent előkelőségeket, akikkel szívélyesen beszélgetett és különösen a várható gabonatermés iránt érdeklődött. Azután elbúcsúzott a királyi helytartótól és a többi előkelőségtől, beszállt a szalonkocsiba és folytatta útját Bucuresti felé.

A Balkán-szövetség érdekét is képviselte a külügyminiszter a külföldön

Tegnap este Belgrádban az alanti hivatalos jelentést adták ki:

Gafencu román külügyminiszter május 5-iki látogatása alkalmából felkereste Markovics jugszláv külügyminisztert és a két államférfi

Dr. TÓTH TIHAMÉR HALÁLA

Tóth Tihámér dr. veszprémi püspök elhunyt a katolikus társadalomban mély gyászt váltott ki. A kiváló hitszónok az utóbbi évek egyik legkiválóbb magyar teológusa volt, akit a halál 50 éves korában ragadt el.

Az elhunyt püspök holttestét a Rókus-kórházból a temető halottasházába szállították, majd onnan az esti órákban a Pázmány Péter tudományegyetem aulájába vitték és felravatlozták. Temetése kedden lesz.

Ciano és Ribbentrop külügyminiszterek megkezdték a milánói tanácskozást

A megbeszélés főtárgya a pénteki varsói beszéd

Milánóból jelentik: Ciano gróf külügyminiszter a reggeli órákban megérkezett Milánóba, ahol a hatóságok vezetői fogadták. Délután 11 órakor Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter Münchenből jövet Milánóba érkezett, ahol az ottani pályaudvaron Ciano gróf fogadta. A két államférfiu találkozása igen szívélyes volt. Az ünneplésükre összejött nagy közönség a Führert és a Ducet éltette. A két külügyminiszter a Continental szállóhoz hajtatott, ahol

megtartották az első megbeszélésüket, amely egészen rövid lefolyású volt.

Délután 13 órakor a városházára mentek, ahol Ciano villásreggelit adott Ribbentrop tiszteletére. Délután

kicsérelte véleményét azon kérdésekről, amelyek a két baráti és szövetséges országot érdeklik.

Mária királyné pénteken délelőtt 12 órakor fogadta Gafencu külügyminisztert. Délben Pál régenshercegnél jelentkezett kihallgatáson, aki villásreggelire is meghívta. Negyed 2 órakor Czvetkovics miniszterelnököt látogatta meg, aki nemsokkal később viszonzotta a látogatást. Este Cadere belgrádi román nagykövet Gafencu tiszteletére estélyt rendezett, amelyen megjelentek Czvetkovics miniszterelnök, Markovics külügyminiszter, a királyi udvartartás tagjai, a pápai nuncius, az angol, francia, német, görög és török követek. Gafencu éjjel 11 órakor utazott el Belgrádból a Simplonnal Bucurestibe. Távozása előtt az alanti nyilatkozatot tette:

— Rendkívül örömmre szolgált az a bizalomteljes meleg fogadtatás, amelyben a jugoszláv sajtó részesített. Hosszúra nyult európai utam alatt nemcsak országom érdekeit védelmeztem meg, hanem a Balkán-szövetség valamennyi országának politikai függetlenségét is kifejezésre juttattam. Ez a közös politika egy közös célt szolgált: a békét.

SZOROS BARÁTSÁG ROMÁNIA ÉS JUGOSZLÁVIA KÖZÖTT

A román-jugoszláv liga pénteken teát adott Gafencu tiszteletére, amelyen résztvettek a liga tagjai, továbbá Csolak Antics udvari marsall, a sajtó képviselői és még számosan. Gafencu az üdvözlésekre válaszulva kijelentette, hogy

a román-jugoszláv viszonyt még szorosabbra kell fűzni,

mert a két országgal sokkal kisebb, mint más országok és szükséges, hogy megvédelmezzék és megszilárdítsák ezt a blokkot, mert ez a békét támogatja. Ma abban a szerencsében részesültem — mondotta a külügyminiszter —, hogy román nyelven beszélhetek az Önök királynéjával, aki nekünk is éppen olyan drága, mint Önöknek.

Szlovákiának nyújtott német szavatosság egyáltalán egyezményt jelent Németország részéről. Dajnál pedig ezen felül jogi szempontból nem lehet lengyel területekről szólni, amelynek németi szavát maga akar sorsáról intézkedni. Egyébként az a körülmény, hogy a kikötővárosok hátsó területek is tartoznak, nem igazolja, hogy azokra igényt lehessen tartani lengyel címen. Utóbbi Gdynia megépítésével igyekeztek ezt a hiányt pótolni.

Németország az 1934. évi egyezmény szelleméből kifolyólag az erőszak alkalmazásának minden gondolattal elutasította magát.

Amellett inkább meglepő Lengyelország magatartása, amely nemcsak a nyugati határára mozgósított, amire semmiféle német intézkedés nem volt okot, hanem politikáját is megváltoztatta az az indoklással, hogy a német-lengyel egyezmény megsértése nélkül valamilyen állambiztonsági szerződést lehetne kötni, mert azáltal a külpolitikai szabadság korlátozásáról lenne szó. Nemcsak a lengyel-angol szerződés szelleme és a szerződést megelőző is követő angol, valamint lengyel magatartás is mutatja, hogy egyáltalán Németország ellen irányuló külpolitikáról van szó.

ENGYELORSZÁGNAK KELL LÉPÉSEKET TENNI A TÁRGYALÁSOK MEG- KEZDÉSÉRE

A német lapok Beck lengyel külügyminiszter beszédével foglalkozva megállapítják, hogy lengyel külügyminiszternek az a kísérlete, hogy politikáját igazolja, nem sikerült. A Berliner Őrszeitung azzal vádolja Beck ezredet, hogy apitulált a sovinszták előtt és hogy

résztesz a Németország bekerítésére irányuló angol tevékenységben.

Amellett a német kormány meghívta Becket Berlinbe, a meghívásnak nem tett eleget, hanem ehelyett Londonba ment. Beck új tárgyalások lehetőségéről beszélt, de nem hihetjük — írja a lap —, hogy német kezdeményezésre számíthat. Lengyelországnak kell az első lépést megtenni.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Beck beszéde a második visszautasítást jelent a kancellár nagylelkű ajánlatára.

A Berliner Lokalanzeiger szerint ez a beszéd jobb kiindulást jelent Lengyelország gyűlöletének. Vajjon milyen értéke lehet a felelős emberek szavainak, ha a lengyel városok lakossága és a sovinszták egyesületek háborús hőbortban szenvednek. Ugy látszik, ezek irányítják a lengyel politikát.

A Völkischer Beobachter azzal vádolja Lengyelországot, hogy kötelezettséget vállalt Angliával szemben arra az esetre, ha Nagybritanniának fegyveres konfliktusa támadna Németországgal.

LENGYEL-LITVÁN SZÖVETSÉG VAN KÉSZÜLŐBEN

Varsóból jelentik: A lengyel hadsereg hivatalos lapja, a Polska Zbrojna, nagy cikkben foglalkozik Litvániával. A lap megállapítja, hogy a litván-lengyel barátság egyre szorosabbá válik. A lap szerint

Litvánia tudatában van annak, hogy szükség esetén a lengyel szövetségre van utalva.

Az események rohamos fejlődése következtében gyors elhatározásra van szükség. Lengyelország — írja a lap — el van szánva arra, hogy megvédje becsületét és függetlenségét, s el van szánva arra is, hogy megvédje szövetségeseit is.

A cikknek az a különösebb jelentősége, hogy a litván hadsereg főparancsnokának Lengyelországba való érkezése előtt két nappal jelent meg a lengyel hadsereg hivatalos lapjában.

Az angol kormány elvileg elfogadta a német kormány javaslatát a megnevezési egyezményre vonatkozólag.

A japán nép ellenzi, a katonaság kívánja a katonai szövetséget

A Newyork Times szerint Japánnak az az állásfoglalása, amellyel visszautasította az olasz-német katonai szövetséget, megfelel a nép kívánságainak, de félt, hogy a kormánynak még súlyos harcra lesznek a katonai vezetőkkel. Bebizonyosodhat az is, hogy a japán katonaság Sanghajban olyan helyzetet teremt, amelyből csak az erőszak lesz az egyetlen kivezető út.

Hogyan tanuljunk nyelveket?

Önagságának és kedves leányának bemutatam barátomat, Mister Howdoyoudo-t. Önagsága örvendezik:

— Nagyszerű! Az én leányom perfekt angol. Klárka, beszéljessetek egy kicsit.

Klárka még nem bizonyította be angol tudományát. A mama azonban már bebizonyította, hogy nem tud magyarul. Nem azzal, hogy idegen szót használt. Hanem azzal, ahogyan ezt az idegen szót használta. „Perfekt angol” — azt jelenti, hogy egy angol, aki tökéletes. A derék mama pedig ezt szerette volna mondani: „perfektül beszél angolul”.

Klárka a mamája felszólítására hajátövéig elvörösödik. Feltűnő jelenség, miután a fiatal hölgyek manapság nem szoktak olyan könnyen elpirulni. Azután nagy kínosan makog egy pár angol szót. Ezt Mister Howdoyoudo nem érti. Aztán Mister Howdoyoudo Klárkához intézte mond néhány mondatot. Ezt viszont Klárka nem érti. De mind a ketten nyájasan nevetnek egymásra. A mama üdvözöltet mosolyog. Ugyanaznap este pedig a barátainak így meséli el a történetet:

— Azt tudjátok, hogy a lányom perfekt angol. (A világot sem mondaná másképpen, csak így, rosszul és nyakatekertén.) Ha hallottátok volna! Ma délben a korzón olyan kedvesen elcsévegett egy angol ural, hogy öröm volt hallgatni.

Igy a mama. Egy okkal több a számomra, hogy gyűlöljem ezt az idegen szót: „perfekt”. Gyűlölöm azért, mert a sznobok, smokkók és egyéb tökfejek állandóan visszaélnék vele. A sznob az idegen nyelveket természetesen mindig „perfektül” beszéli. A smokk pedig ezzel a csatakiáltással, hogy „perfekt!” megkeseríti a szerencsétlen nyelvtanulók életét. Mert így ijesztgeti a kezdőket: „Ne is menj tovább, amíg ezeket a rendhagyó igéket perfektül meg nem tanultad”. Vagy pedig: „Kérlek, a viszonyosavakat perfektül kell alkalmazni, különben ki se nyisd a szádát, mert mindenki kineveti!”

Tapasztalatból tudom, hogy a nyelvtanulás nagyon nehéz fagyómunka, ezért minden rokonszenvem a kezdők. Tanácsolom nekik, szöbe se álljanak azzal, aki ezt az undok „perfekt” szót kiejti előttük. A sznobnak, aki nagykepuskódva dicsekszik a „perfekt” tudásával, nevesseken a szemébe, mert hazudik. Száz eset közül kilencvenkilencet hibát hibára halmozva beszéli azt az idegen nyelvet. A kicsinyeskedő smokkot ne hallgassák meg. Kedves kezdő nyelvtanulók, ne engedjék magukat elkeseríteni és elriaszítani, vegyék tudomásul, hogy az embernek csak a legtrikább esetben van szüksége „perfekt” nyelvtudásra. Így tehát hétköznapi használatra beérhetik szerényebb eredménnyel is. Mindig attól függ, ki milyen céllal tanulja azt az idegen nyelvet. Annak, aki főképpen olvasni óhajt, nem kell sokáig győtrődnie a nyelvtan szabályival, az ő számára a szókincs fejlesztése a legsürgősebb teendő. (Azt, amire a nyelvtanból szüksége van, majd megtanulja a gyakorlatból.) Ezért olvasson, minél többet olvasson azon az idegen nyelven. Ha akarja, a szótár használatát is elkerülheti. Válasszon ki egy könnyű, érdekes regényt, azt tegye maga elé egy idegennyelvű és egy magyar példányban. A magyar szövegbe csak akkor tekintsen be, ha az idegennyelvűben elakad. Ha ezt következetesen megcsinálja, egyszerre azt veszi észre, hogy a magyar szöveg mankójára már alig van szüksége. Aki pedig nem művelődés vágyából, hanem azért tanulja az idegennyelvet, mert kereskedelmi levelező akar lenni, beérheti sokkal szerényebb szókincsel. Főleg, ha lelkiismeretesen bemagolta a mesterségeshez tartozó kaptafaszerű szöveg-fordulatokat. Ellenben a nyelvtanra és a helyesírásra nagy figyelmet kell fordítani. Végül vannak, akiknek főcéljuk a társalgás. Az, hogy őket megértésük és ők is megértsenek másokat. Ezeknél — legalább egyelőre — a pontos nyelvtani tudásnál sokkal fontosabb a kiejtés helyessége és a beszéd folyamatosága. Az ő számukra ez a tanács: beszélni, beszélni! Lehetőleg minél több emberrel, mert a fülüknek hozzá kell szokni a kiejtés sokféleségéhez is.

— Igen ám — feleli a szerencsétlen, akinek a fejét a sznobok, smokkók és egyéb tökfejek már megzavarták, — de hogyan beszéljek, amikor még éppen csak hogy dadogok? Mindenki rajtam fog nevetni!

Hát dadogjon! Minél gyakrabban és minél többet dadog, annál hamarabb perdül a nyelve könnyű, simán gördülő beszédre. Ha pedig kinevetik, ne törődjék vele.

Példásképpen itt elmondom, hogyan tanultam meg németül. Husz egy néhány éves koromban szörnyű tehernek kezdtem érezni, hogy nem beszé-

lek más nyelven, csak magyarul. Fölszedelőzködtem tehát és azzal a sekélyes — így is mondhatnám, — szárnalmas német tudománnyal, amelyet a középiskolában összeszedtem, kiutaztam Münchenbe. Miért éppen Münchenbe? Azért, mert az hallottam, hogy ott sok a bohém ember, az élet olcsó, a sör pedig kitűnő. Szerencsém volt. Második este már tagja voltam egy kávéházakban, sörcsarnokokban lakozó íróból, színészekből, művészekből és diákokból összeverődött társaságnak, amelyekben egy lélek sem beszélt magyarul. Harmadik este arra eszméltem föl, hogy állok egy asztal tetején, a kezemen literes kökörös, tele habzó sörrel, a fejem bojtos papiros sipka, az asztal körül két tucat torkaszakadtából danoló cimborá, közöttük egy harmadéves bölcsészkiasszony, aki szerelmes megértéssel mosolyog rám és tenyerényi vastag művészettörténeti munkát szorongat a hóna alatt. Amikor mindez tudatossá vált bennem, ott, az asztal tetején, nagyon meg voltam magammal elégedve. Akkor még csak dadogva, hebegve beszéltem németül. A második hónap végére azonban igen nagyot haladtam. Megtanultam, hogyan lehet egy este hat-hét liter sört meginni. Közben a német nyelvből is fölsipegettem annyit, hogy folyékonyan beszéltem és minden nehézség nélkül résztvettem a társalgásban. A der-die-das-t természetesen kerékbe törtém. De a beste lelket egy cseppet sem sajnáltam.

Közben nem elégedtem meg a társadalmi sikerrel. Mingyárt az első napokban fölébredtem bennem az újságíró. Bajorországban akkoriban lépett életbe egy új választási törvény. Elhatároztam, hogy a bajor választási törvényről cikket írok. Ebből a célből fölkerestem a Münchener Neueste Nachrichten szerkesztőségét. Itt a lap politikai munkatársához, Alois Schmidhez utasítottak. Ezzel az Alois Schmiddel nagyon jó barátságba keveredtem. Később, évek múlva így számolt be nekem a rólam szerzett első benyomásairól:

— Emlékezel rá: bejöttél a szobába és elkezdted beszélni. Fölfigyeltem: „Miféle nyelven beszélsz ez a vadszamar?” Csodálkozva fölfedeztem: „Ez a vadszamar németül beszél.” Figyeltem: megértem-e, mit akar ez a vadszamar? Megértettem: cikket akar írni a választási törvényről és tőlem várja, hogy adatokat adjak neki. Elképedtem a vadszamar szemtelenségén. Ennyi német tudással hogyan képzei a dolgot? De aztán kíváncsi lettem. Vajjon vagyoke olyan okos, hogy meg tudom magyarázni neki a bajor választójogot? Két délután izzadtam és verejtékeztem ebben a munkában. Végre úgy látszott, megértetted. Egy hét múlva elhozta a megjelent cikket. Valaki hevenyeszve lefordította nekem. Egészen jó volt. Fölsőhajtottam. Ezt megusztuk baj nélkül. Harmadik nap eljöttél

FRÍSS MINT A TAVASZI VIRÁG ILLATA!

Önt is ez az erős fogja varázslatba ejteni, ha Kolynos fogkrémet használ. Tapasztalni fogja, hogy fogai új fénnyel, ragyogó fehérséggel csillognak, mosolya pedig előbbre kerül. Késsze milliók példáját és Amerikó nagy filmstábjához

hasonlóan a mai napról kezdve mosogt naponta Kolynos-szal. Eddig ismeretlen tulajdonságokat fog felfedezni a teljes új tudományos alapokon készített fogkrémében. Fogai új fehérséget és ragyogó fényt lesznek.

TEGYE MOSOLYI RAGYOGÓVÁ KOLYNOS ALTAL

ELŐNYÖSEB, HA NAGY TUBUS KOLYNOS-OT VÁSÁROL

hozzám és azt mondtad, intervjút akarsz csinálni a bajor képviselőház elnökével. Most megint elhítem a szemtelenségeden. De azért elmentem a házelnökhöz: „Fogadja ezt a magyar újságíró. Nincs tud németül. De ön nagyon jól fog mulatni”. „Hát, hogy akar ez az ember intervjút csinálni, nem tud németül?” — kérdezte a házelnök. Én pedig ezt feleltem: „Nem tudom. Valami ördög van. Nem tud németül, de ne féljen, pontosan azt fog írni, amit ön elmond neki”. Nemsokára találkozott az elnökkel. Messziről rám nevetett: „Fogadtam az ön barátját. Köszönöm. Nagyon mulatságos ötlet volt!”

Igy kell tanulni az idegen nyelvet. Nem perfektül. Hanem szemtelenül. Beszélni, beszélni, beszélni. Mindig, mindenütt, mindenivel. Közben sokkal kisebb fáradsággal megtanuljuk min az azt az ijesztően nehéz nyelvtani dolgot is, amivel hiu sznobok, a kicsinyes smokkók és a vaskalap nyelvemesterek megszokták ölni a kezdők kedvét bátorságát. Ha elég szorgalmasak és kitartóak leszünk, végül sok idő múlva talán megközelítjük a bizonyos „perfektség”-et is.

Tölem gyakran megkérdezik: — Hány nyelvet beszél ön perfektül? Mindig ezt felelem: — Csak egyetlenegyét. A magyart. Az anyanyelvemet. Büszke is vagyok rá. Mert ezt nem minden magyar mondhatja el magáról.

Benda Jenő.

VI. György angol király elindult Amerikába

Tíz nap alatt teszi meg az utat az Empress of Australia Quebeckig. Elbucszott népétől és a kormányzótanácsnak adta át a hatalmat

Londonból jelentik: VI. György angol király pénteken este az uralkodás valamennyi teendőit elintézte és résztvett azon a családi búcsúvacsonrán, amelyre a királyi család valamennyi tagja hivatalosan volt. Szombaton reggel a Buckingham-palotában hivatalos közleményt adtak ki, amelyben

a király elbucszik az angol néptől.

Valamivel később ünnepélyes külsőségek között indult el a királyi díszhintók menete a királyi párral és a kis hercegnőkkel a londoni Waterloo-pályaudvar felé. A menetet az egész útvonalon hatalmas tömeg fogadta, amely

lelkesen ünnepelte a távozó királyi párt. A menet élén ezüstvertes gárdalovagok díszszázada haladt, utána mentek a királyi díszhintók, majd a menetet a királyi gárda egyik lovasszázada zárta be. Amint a menet elhagyta a Buckingham-palotát, azonnal

bevonták a palota ormárait a királyi lobogót.

Ott voltak az udvartartás magasabbrangú tisztviselői, a kormány tagjai Chamberlain miniszterelnök vezetésével, a lordmayer és a katona-előkelőségek. A diplomaták között jelen volt a Egyesült Államok nagykövete is. Az uralkodó pár hamarosan felszállt a különvonatra, amely Portsmouthba szállította. Idéig elkísérték felséges szüleit a fiatal királyi hercegnők, valamint a király két fivére és Mary anyakirályné is.

A király fogadta a tengerparton levő tengerész-díszszázad tisztelgését, majd a királynéval együtt elbucszott gyermekeitől és a királyi család tagjaitól, majd egy motoros jachttal

a királyi palotává átalakított Empress of Australia óceánjáró fedélzetére szállt,

amely nemsokkal ezután felszedte horgonyait és elindult amerikai útjára. A gőzöst a Glasgow és Stavson angol cirkálók kísérik végig az óceán túli útra. A királyi pár május 15-én érkezik meg a kanadai Quebeckbe.

1939. május 8.

Magyar kötelesség!

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak...

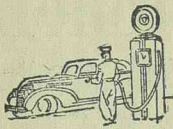
Kilencven esztendővel ezelőtt, egy forró nyári napon Segesvárral közlelően, a fehéregyházi síkon a magyar irodalom egérül lehullott egy csillag. Petőfi Sándor lobogó lánggal égő lelke hunyt ki örökre, hogy a halhatatlanságban tovább gyujtson és világítson a szívekben. 1849. július 31-et mutatott a naptár azon a napon és kozákllovak patái dübörögték a szikkadt ugaron és ott esett el a költő a harc mezején, ott folyt ki a vér ifjú szívéből. Örök titok fedi Petőfi Sándor halálát és ez a titok már legendává nemesegett. Senki nem látta, mikor halt meg, holttestét soha meg nem találták. Lehet, hogy valamilyen tömegsírba hányták be hulláját, talán foglyul ejtették és Szibériába hurcolták el és a végtelen steppén fogadta a halált. Áthatolhatatlan homály terjeng és így szép ez, így költői. Amikor a meteor feltűnik és megint eltűnik az égponton, lehetetlen kutatni a nyomát, előbukkan a végtelenből, megfutja csillogó pályáját, azután ismét nyoma vesz. Petőfi Sándor is ilyen messze világító meteor volt és ő is eltűnt Fehéregyháza végtelenjében.

Nekünk, a késői nemzedéknek és minden utánunk jövő generációnak, mindaddig, amíg magyarul írunk, olvasnak és gondolkodnak, csak egy feladatunk és kötelességünk lehet: kegyelettel emlékezni a költőre. Belezárni jó erősen a szívbe és életrekelteni a leggyönyörűbb verseket, amiket a szent alkotás lázában írt. Megtanulni azt a szépséges és egyszerűségben oly tömör magyar nyelvet, amelyen ő szólalt meg és amelynek hivatott művésze és mestere volt. Ápolni és továbbfejleszteni azt a szellemet, amelyet örökségül hagyott ránk, szent hittel hinni a március 15-iki tanokban, amelyek nemcsak Magyarországnak, hanem Európa minden elnyomott nemzetének meghozták a szabadságot.

Az uralomváltozás következtében a Petőfi-tragédia tulajdonképpen legendás része nekünk jutott osztályrészül. Erdélyben tünt el, az erdélyi föld fogadta be, vagy másik feltevés szerint, erdélyi földről hurcolták el Szibériába a kozákok, tehát nekünk kell ápolnunk Petőfi halálának kultuszát, nekünk kell elzárandokolnunk a fehéregyházi síkra, hogy ott magunkba mélyedve, tiszta fohász fakadjon ki szívünkéből. 1920. óta a váltakozó kormányok és uralmak alatt mindenkor szabadon áldozhattunk a költő emlékének. A fehéregyházi emlékmű változatlanul épen maradt, kegyeltséért szentségtelen kéz nem mert hozzányulni a szürke oszlophoz, amely egy nép kimagasló alakjára figyelmezteti az utókort. Az a nép, amely maga is adott a világnak egy Eminescut, meg tudja becsülni a másik nép költőjét, bálványát, szerelmét. Tizenkilenc év óta minden július 31-én csakugy, mint azelőtt a magyar uralom idején, elindul Segesvárról a Petőfi-emlékműhöz a népes zarándoklat, hogy lerója kegyeletét a halott iránt és idén is utra kelnek Erdély minden részéből a magyarok, hogy ünneppé avassák július 31-et.

A kilencvenedik évfordulónak, amely a centenárius előhírnöke, díszesebbnek és impozánsabbnak kell lennie az előző esztendőök ünnepeinél. Mozduljon meg Erdély egész magyarsága, végláthatatlan zart sorokban vonuljanak Petőfi gyermekei a halott költő sírjához. A kormány most sem górdít semmi akadályt a magyar kisebbség lelki manifestációja elé. Bucurestiben természetesnek és önmagától értetődőnek veszik, hogy az ország legnépesebb kisebbsége áldozni akar nemzeti nagyja emlékének, tehát csak rajtunk mulik, hogy ezt a napot kiemeljük a hétköznapok szürkeségéből s színessé, feledhetetlenné tegyük. Az ünnepeket a segesvári Magyar Kaszinó rendezi, amely husz esztendő óta végzi ezt az áldozatos munkát. Idén minden magyarul lakta városnak segítségére kell sietnie a kaszinónak, alakuljanak bizottságok a zarándoklat előkészítésére, eszközöljenek ki kedvezményes áru vasúti jegyet, hogy minél többen utazhassanak Segesvárra, hívják meg az országban lakó többi népeket és irodalmi testületeket, hiszen a szellemi síkon bőven van hely mindenkinek. Petőfi Sándor verseiből sok megjelent román és német fordításban, tehát Romániában a népek ismerik Petőfi Sándor géniuszát, ilyenformán nem lehet előttük idegen a fehéregyházi mező, sem az a szürke gránitoszlop, amelyet a magyar emlékezés emelt költőjének. Legyen július 31-ike a testvérí együttérzés meger demonstrációja.

A magyarok pedig, akik leborulnak az emlékmű előtt, hogy áldó imádság mellett rebegjék el annak a nevé, aki a világszabadságot halt meg, úgy fogják érezni, hogy a költő feltámad sírjából és beköltözik a szívekbe, lelkekbe. A költő megint világítani fog, mint kilencven esztendővel ezelőtt és a szépséges fehér fény elkergeti a homályt, amely ma sírú felhő alakjában rátelepszik erre a szerencsétlen világra

TELJESITMÉNYEK az ETHYL UNIREA KÉK BENZIN révén

„MEGVALLOM, MEGLEP AUTÓM TELJESITŐKÉPESÉGE, AMIÓTA ETHYL UNIREA KÉKBENZINT HASZNÁLOK”

„TUDTAM, HOGY RÖVID PRÓBA UTÁN MEG FOG GYŐZÖDNI A KÜLÖNB-SÉGRŐL”.

Meglepőek a teljesítmények, amelyeket az Ethyl Unirea Kék Benzinnel használata révén elérnek.

Már a legkisebb próba is világosan mutatja a különbséget Ezzel a benzinnel, amelynek nagy a robbanásmentes értéke, könnyebb az emelkedéseket venni, a sebesség növekszik, a vibráció szinte teljesen ki van küszöbölve és az indítás rendkívül könnyű.

Az egész világ Ethyl Unirea Kék Benzint használ, mert az a modern magasnyomású motor ideális üzemanyaga.

Az Unirea gyártmányokat, az Ethyl Unirea Kék Benzint és az új Luboil-t a 125 Unirea töltőállomáson találja, ahol azokat az Unirea előzőeken tisztítással árulják.

Ethyl UNIREA

KÉK Benzinnel UNIREA

Meghalt a fegyházban a gyilkos, aki még a bíróság előtt is gyalázta áldozata emlékét

1931. augusztus 12-én a temesmegyei Kiszéti községben Dohnal Gyula huszonnyolc éves fiatalember öt revolverlövessel megölte nagybátyját, Hódi János mérnököt. A fiatalember a község egyik utcáján leste a nagybátyját, aki két ismerőse társaságában sétált. Dohnal Gyula va-

lamilyen ürüggyel félrehívta nagybátyját, akivel néhány szót váltott, azután revolvert rántott és háromszor rálőtt.

Hódi János megsebesült, de még volt annyi ereje, hogy a közeli patikába meneküljön. Dohnal ide is követte és még két lövést adott le reá. Mindkettő talált és

Hódi János a gyógyszerárban kiszzenvedett.

A gyilkos menekülni akart és amikor Hódi egyik ismerőse útjára állta, azt késsel le akarta szúrni. A lövések zajára odasietett csendőr lefegyverezte Dohnal Gyulát és a csendőrségre kísérte. Dohnal a temesvári törvényszék elé került. A tárgyaláson cinikusan viselkedő gyilkos semmi megbánást sem mutatott és

a bíróság előtt is gyalázta áldozata emlékét.

A törvényszék öt évi fegyházra ítélte Dohnal Gyulát, akinek büntetését azonban az ítéletbábla tíz évre emelte fel. Büntetésének javarészét a prahovamegyei Margineniben levő fegyintézetben töltötte ki, de azt már nem érte meg, hogy újból szabadlábra kerüljön, mert beteg lett és

a fegyintézet kórházában meghalt.

Haláláról értesítették a temesvári ügyészséget, amely ennek alapján végleg lezárta az annak idején nagy feltűnést keltett ügyet.

Az ingatlanyilvántartási könyvecskék benyújtási sorrendje

Kedden, május 9-én a következő uccák háztulajdonosai kötelesek benyújtani az ingatlanyilvántartási könyvecskéket: Fagaras, Forum, Fratii Buzesti, Fagului, Fortunei, Fratii Constantin, Felsőioara, Filipescu tér, Flora, Filomelei, Friedl, Fröbl, Galati, Gavalini, General Doda, General Filipescu, General Hochberg, Goliat, Griselini, General Praporgescu, Georgehe Lazar, Grozavescu, Galvani, Garaofi, General Balas, Genova, Gloriei, Grozescu, Grivita, Ghirodaj tér, Gal Josif, Gaspar Mihail, General Marzescu, General Mosoiu, Girolouj ut, Giurgiu, Glad, Gracia, Guttenberg, Garii, Gelu, Ghica Joan, Gojdu Emanuel, Guttenbrunn, Guin A., Grigorescu P., Gemel, Gorun I., Hamlet, Hector, Homen, Horatiu, Hasdeu, Haga, Herodot, Hönig, Hebe Hermes, Hold, Haiduceasa, Horia uccák. A könyvecskét délelőtt nyolc és egy óra között, délután pedig öt és hét óra között lehet beadni a rendőrkvesztűr épületében az ötös számú irodában.

Albánia viharos történelme

Kis országoknak nincs történelmük, csak sorsuk van. Erre tanít a legújabb történelem. Eltűnnek a térképről országok, melyeknek élete néha csak egy-két évtized, néha több évezred volt. Népek és földek, melyeket mint politikai vagy történelmi fogalmakat tanultunk meg, csupán földrajzi fogalmakká törpülnek.

Albániáról azt tudja Európa, hogy ott a hercegek — bicskáznak, vagy kecskét őriznek, a királyi hercegnők pedig férfiruhában amazoni kaszárnyaéletet élnek, ruzsozott szájjal menelve a női csapatok élén.

A földrajzkönyvek azt írják, hogy Albánia Európa legnyersebb, legdurvább területe, a vérbosszú hazája. Tudjuk, hogy nincs vasútja, sem

egységes közigazgatása. A világháború idején még sem pontos területét, sem lakosainak pontos számát nem tudta senki. A lakosok számát megbízhatóan ma sem tudjuk.

Ennek az országnak volt egy királya. I. Zog, akinek apja török basa, anyja pedig a legenda szerint Castriota Györgynek, a legendás Skander bégnek, Hunyady János méltó és hasonló kortársának rokonságától származik.

Az elmenekült királyt, amikor még csak Ahmed Zogunak hívták, sokan ismerték. Egy ideig Bécsben is élt, azután hazament, rövidesen államfővé küzdötte fel magát és egy évtizeddel a háború után, királlyá koronázták.

A reneszánsz-mosolyu királyné

Geraldine királynéval, amikor még csak Apponyi grófnő volt, én is táncoltam néha-néha. Akkor persze még senki nem gondolt arra, hogy első gyermekének születését szazegy ágyulövés fogja jelezni.

A grófnőnek személyi varázsa nemcsak az albán királyt, hanem egész Európát annyira elbűvölte, hogy nem tulsas azt mondani, hogy az ő sorsa miatt bizonyos romantikus fájdalomt érzett az egész művelt világ.

Különös sors. Ha hajdan lenne, még nem lenne nagykoru. Grófnőnek született, kishivatalnőnek indult, királyné lett. És életének legnehezebb hetében ujszülött gyermekével, aki csak egy napig volt trónörökös, csak a királyok történetében szokásos kegyetlenséggel földönfutóvá lett.

Mi történik még vele ezután? Mi lehet egy asszony, aki már királynő volt? Mert ahhoz még túl fiatal, hogy ezután már egész életében az emlékeiből éljen. Senki sem tud erre válaszolni, bizonyára ő maga sem. Az azonban tagadhatatlan, hogy ez az annyira fiatal asszony reneszánsz mosolya mögött többet élt át, mint a mai világ bármely más asszonya.

Az ő személye miatt gondoljuk végig pár mondatban annak az országnak a sorsát, melynek egy évig királynője volt.

MI AZ AZ ALBÁNIA?

Iliria római tartomány déli részéről és Epiruszt együtt általában a XI. század óta Albániának nevezik. Egyetlen összetartó jellegzetessége, hogy annyira hegyes, sziklás vidék, hogy semmi kapcsolata nem volt a külvilággal.

Mialatt Európa eljutott a római Colosseumtól a kölni dómon át az Eiffel-toronyig és a mérges gázokig, addig Albánia területén a hegylakók ma is olyan törzsi szervezetben élnek, mint hajdan a cimberék, vagy a chattok, vagy más olyan törzsek, melyek ma régen egyesülve, németeknek, vagy franciáknak nevezik magukat.

Az albán történetek (alig vannak ilyenek) szerint ez a föld adta a történelemnek Nagy Sándort. De ha csak olyan egyéniségeket hiszünk el, az albánoknak, mint Skander bég, vagy a két Küprili pasa, akkor is kitűnik, hogy nem nyárs-polgárok hazája volt ez az ország.

Skander bég halála napjáig dacolt a hatalmas és diadalmas török szultánok erejével, a két Küprili pasa pedig, kik már török uralom idején születtek Albániában, Magyarország meghódításában tevékeny részt vett. A leghatalmasabb szultánok leghatalmasabb emberei voltak.

Az albánok kegyetlenek és vitézek. Nagy Sándor — aki saját megítélése szerint, úgy látszik, még sem volt albániai — csak egyoldalúlag hitte, hogy meghódította őket. A hegylakók nem törődtek ezzel. Ha sereget láttak, elmenekültek, ha békés embert láttak, kirabolták és szívesen megferték a hatalmas macedon birodalomban.

A római birodalom maradárdóbb nyomot hagyott, mint Nagy Sándor, mert erre vezette keresztül az egész birodalmat összekötő dicsőséges római utat. Az ut mentén kultúra fejlődött, de ez a néhány évszázad nem volt elég, hogy ez feljusson a hegyekbe. Róma két birodalomra szakadt, a birodalmi utnak ezt a részét felverte a gyom és Albánia maradt, ami azelőtt volt.

A keletrómai birodalom bizánci kulturájára éppen semmi nyomot sem hagyott itt, bár abban az időben a szerzetes krónikások adatai szerint egész Albánia keresztény volt.

A bizánci trónkövetelőik a császári hercegi rangot jelentő epiruszi deszpóta címét néha felszerűlték az Epirus császára címmel. De ez csak névleg tartozik Albánia történetéhez.

Csak a

GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-3410.

A legutolsó, albán szempontból eredménytelen lázadás akkor tört ki, amikor a török udvarból Abdul Hamid letételekor kiűzték dédelgetett albán janicsárjait és azok teljes fegyverzetel hazamentek szerencsét próbálni. A lázadást Sefket basa leverte 1910-ben.

A szerencsejáték azonban megint nem saját történelmükben volt, hanem sorsukban, a mely a szétkorhadó török birodalom történelméhez volt kötve.

Wied herceget, ezt a Vilmos császár-bajuszos, uralkodóházakkal rokon német tisztet, aki néhány magyar huszárral bevonult Albániába, fejedelmüké választották. Hogy nemsokára elkergették, azon Európában senki nem csodálkoztott.

Ebben az időben Albánia „divatba jött”. Sok könyv jelent meg róla, hogy csak a két legfeltűnőbbet említsük: a kalandoséletű báró Nopcsa és a szintén magyar Odescalchi Lívio herceg irtak róla könyvet. Odescalchi jogot formált az albán koronára is, azon a címen, hogy dedányja, Keglevics Borbála grófnő révén Skander bég egyenes leszármazottja volt.

Ezekből a törekvésekből semmi sem lett. A háború után nem sokkal Ahmed Zogut jutott vezetőszerephez Albániában.

Az olaszok már a háború előtti időtől kezdve több milliót fektettek Albániába. Mindent, a mit Albániában civilizálniak nevezhetünk, az olaszok építettek. Albánia fő jövedelmi forrásai a folytonos olasz kölcsönök voltak.

Ennek az országnak, az albán nemzetgyűlés legutóbbi határozata értelmében, III. Viktor Emanuel a királya.

Erba Odescalchi.

A VÉNKISASSZONYOK MÉGSEM FOGNAK NYUGDIJAT KAPNI ANGLIÁBAN

Londonból írják: Ismeretes, hogy az angol vénkisasszonyok nemrégiben társadalmi akciót indítottak annak kivívására, hogy ötvenéves korán túl minden vénkisasszony nyugdíjat kapjon az államtól.

A vénkisasszonyok többezer aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be a parlamenthez, amely bizottságot küldött ki a kérdés átvizsgálására. A bizottság most terjesztette elő jelentését, a mely igen kedvezőtlen a vénkisasszonyokra nézve. A bizottság ugyanis olyan értelmű javaslatot készített, amely a vénkisasszonyok nyugdíjkeresét elutasítja. Az elutasító javaslat elsősorban azért érvel, hogy amennyiben a vénkisasszonyok nyugdíját az állam intézményesítendő, nem lehetne elzárkózni az elől, hogy revízió alá vegyék az egész életbiztosítási intézményt. Ebben az esetben ugyanis azok a vénkisasszonyok, akik öreg korukra biztosítást kötöttek, joggal kívánhatnák, hogy a biztosító intézetek az életjáradékot függetlenül a szerződéstől, már ötvenéves korukban folyósítsák számukra.

Megállapította a bizottság, hogy az ötvenéves hajadonoknak folyósítandó nyugdíj az első évben négy milliónégyezer fontot tenne ki és tíz év alatt ez az összeg 5,800.000 fontra emelkedne.

Ha ezt a kedvezményt ki kellene terjeszteni más kategóriába tartozó asszonyokra is, a nyugdíjak költsége az első évben 14 millió fontot tenne ki, míg tíz év múlva már 18 millió fontra növekedne ez a nyugdíjteher.

Megállapította a bizottság, hogy a hajadonok között sokkal nagyobb számban van olyan, aki ötvenöt és hatvanöt év között elveszti biztosítási jogait, mint a férjes asszonyok között. Ezek a biztosítási jogok az öregségi biztosításra vonatkoznak, ami minden dolgozó emberre köte-

lező Angliában. Ez az arány abból adódik, hogy a hajadonoknak nincsen családjuk és egyrészt kevesebb járandóságot kell nekik fizetni, másrészt pedig haláluk esetén hátramaradottakat nem kell támogatni. Azt is elismeri a bizottság, hogy a vénkisasszonyok élete sokkal nehezebb, mint a férjes asszonyok élete, mert ezek családjaikra támaszkodhatnak, míg a legtöbb vénkisasszony egyedül áll a világban.

Igen érdekes, meglepő a bizottság válasza a vénkisasszonyoknak arra az érvelésére, hogy ők elsősorban a háború miatt nem mehettek férjhez. A vénkisasszonyok nyugdíját „kárpótlás” címen kérték az államtól, amiért a háború miatt férjhezmenési esélyük teljesen lecsökkent. A bizottság ezzel szemben megállapítja, hogy a népszámlálási adatok alapján a háború előtti időben éppen annyi volt a vénkisasszonyok száma, mint a háború alatt és a háború után,

a háború tehát a házasságkötéseket csak átmenetileg befolyásolta

és semmiesetre sem okozott a női nemnek olyan nagyarányú hátrányt, ami miatt most egy egész korosztályt ilyen áldozattal kelljen kárpótolni.

A bizottság egyik része azt kívánja, hogy a hajadonok ötvenedik életévükig heti fél pennyvel többet fizessenek a házassági segélyalapra, míg a bizottság többsége ellenzete, hogy a hajadonokat ötvenedik életévük után is kényszerítsék a hozzájárulás megfizetésére, mert a tapasztalat szerint az ötven éves hajadonok már nem szívesen fizetik ezt a házassági adót.

A hajadonok nyugdíja tanulmányozására kiküldött bizottság a múlt év április óta folytatja munkáját, tehát egy évig tanulmányozta a kérdést, amelynek elutasító végzése nem okozott meglepetést.

A F E K E T E S A S

AZ IDENY LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓJA. RENDKIVÜLI KALANDORFILM 2 RÉSZBEN

1939. május 8.

Hiteles feljegyzéseket találtak Napoleon 125 év előtti öngyilkossági kísérletéről

A világhistoria kulisszatitkai között egyike a vérdekesebbeknek az a legendakör, amely Napoleón öngyilkossági kísérlete körül alakult ki az évszázadok folyamán. Pontosan senki sem tudott erről megtörtént, illetve állítólagosan megtörtént eseményről, a Napoleon-irodalomnak erre vonatkozó feljegyzései pedig pletykáknál alig voltak egyebek. Azon meglehetősen regényes körülmények között nyilvánra került Caulaincourt tábornok naplójának addig ismeretlen harmadik kötete. Caulaincourt valóban ismeri az eseményeket, hiszen attól kezdve, hogy Napoleonnak konzultársa volt, egészen addig, amíg Fontainebleauban szemtanúja lehetett a lemondás nagy aktusának, közvetlen közelből látta azt, ami Napoleón körül lejátszódott.

A tábornok emlékiratainak első két kötete részlegesen ismeretes már. Ugyancsak régóta sejtik, hogy Caulaincourt feljegyzései nem szakadtak meg a második kötet végével, csak éppen nem sikerült nyomára akadni a memoárok folytatásának. Nemrég azután sor került a Caulaincourt öregei kastélyának rendbekerítésére és a szemétdombot elhordva, vastagfalú pléhszelencére bukkantak. Ez a szelence rejtette magában a régóta keresett emlékiratokat.

„JOGA VAN AZ EMBERNEK...”

Az öngyilkosság gondolata sokáig érlelődött Napoleónban. Hiszen volt idő, amikor igen gyakran vetette papírra gondolatait és ezeknek a feljegyzéseknek során egy helyen az öngyilkosságról is elmélkedik:

Teljes összeomlás

Napoleon látszólag nyugodtan fogadta a hírt, de hamarosan látható jelei mutatkoztak a teljes összeomlásnak. Késő éjszakáig együtt ült Caulaincourttal, valóságos politikai végrendeletet adott át neki, egyik visszaemlékezés a másikat követte és még a kivülálló is láthatta, milyen szörnyű harcot vív önmagával. Caulaincourt nagy érdeklődéssel hallgatta, amit a császár mondott, csak éppen azt nem értette, hogy miért mondja azt el éppen ezen a napon és ebben az előrehaladt késő éjszakai időben. Ismételtlen indítványozta tehát, hogy térjenek pihenőre. Napoleon azonban, mintha nem is hallotta volna a közbevetést, beszélt tovább, egyre idegesebben, egyre nyugtalanabban. Majd hirtelen abbahagyta a múlt felelevenítését, elbűsödött a tábornoktól, de lelkére kötötte, hogy maradjon a közelben, mert az éjszaka folyamán még hivattat fogja.

Három óra tájban csakugyan hivatott — kezdi feljegyzéseit Caulaincourt. — A császár ágyban fektet, a lámpa gyenge fényvel világította meg a szobát.

Leültette a tábornokot. Elkézdett megint a multról beszélni, azután áttért a jelenre. Tudja, hogy a feleségét és fiát el akarják szakítani tőle és hogy mindenképp megalázást tartogatnak számára. Ez a legutóbbi az, ami leginkább sérti önméltóságát. Úgy látja a helyzetet, hogy ellenségei nem engednek számára Elbán sem nyugodt életet. Azután párnapja alól levelet vett elő, amelyet a császárnéhoz intézett és átadta éjszakai vendégének, hogy vegye át és továbbítsa a címzettnek.

„ÉN NEM SOKÁRA NEM LESZEK”

A tábornok nem tudta elrejteti könnyeit, de igen megindultnak látszott a császár is. Egy darabig hallgattak, azután a császár újból megszólalt: — Én nemsokára már nem leszek. Vigye el ezt a levelemet a császárnénak, a tárcámát pedig a benne levő levelekkel együtt őrizze meg és adja át fiainknak, hogyha majd megnő. Mondja meg a császárnénak, hogy hiszek utolsó pillanatomban az ő gazdaszkodásában. Figyelmeztesse arra, hogy ez az utolsó kívánságom: igyekezzék megkapni apjától fia számára Toscanát. Apja eléggé rossz volt hozzám mindvégig, legalább ezt az utolsó kérésemet emléghetőleg nem fogja megtagadni.

Hangja egyre csöndesebbé vált és időnként úgy látszott, mintha nem tudna tovább beszélni. Ekkor már sejtette a tábornok, hogy mi történt és mindenképp ki akart szökni a szobából, hogy segítséget hívjon. Talán még nem szívódott fel a méreg annyira, hogy reménytelen lenne a helyzete. Napoleon azonban semmiképp sem akarta elengedni. Nincs szükségem senkire, nem akarok senkit sem látni — hajtogatja. Azután a pulzusát mutatta, hogy vajjon érezhető-e már a méreg hatása. Egyre nyugtalanabbá vált, egyszerre csak felszólalt:

— Joga van-e az embernek ahhoz, hogy elvegye magától az életét? Egy feltétellel mindenesetre. Ha ezzel senkivel szemben sem követ el igazságtalanságot és ha az élet önmaga számára elviselhetetlen. Persze felvetődhet az a kérdés, hogy mikor elviselhetetlen az élet. Szerintem abban a pillanatban következik ez be, amikor sok kínlódást és kellemetlenséget nyújt az ember számára. Miután azonban mindez úgyszólván pillanatonként változik és miután minden óra meghozhatja a jobb fordulatot, az embernek tulajdonképpen sohasem volna szabad végleg elhatároznia magát az öngyilkosságra. Csak egy pillanatban, a halál órájában, amikor kétségtelenül bebizonyosodott, hogy élete csak szerencsétlenséget és fájdalmat hozott.

Ez az elmélet. A gyakorlatban azonban az, hogy Napoleon nem a halál órájában akarta elvetni magától az életét. Bár igaz, hogy az a pillanat, amelyben ilyen kétségbeesett lépésre határozta el magát, bizonyos tekintetben a halállal volt egyértelmű.

1814. áprilisának egyik mozgalmas éjjelén történt. Miután összeomlott az oly zseniálisan előkészített hadjárat és cserbenhagyták azok, akikre mindenekfelett számított, látta, hogy nincs többé kivezető út. Délután érkezett meg hozzá Caulaincourt tábornok a hírrel, hogy a lemondás feltételeit tartalmazó okmányt már a cár is aláírta, a lemondásnak tehát most már be kell következnie.

— Milyen átok is az, ha az embernek ilyen rettenetesen erős a szervezete.

„MILYEN NEHÉZ MEGHALNI”

Azután elárulta, hogy ópiumot vett be. Valóban: a maradékok látni is lehetett a pohár alján. Egyszerre azonban rosszullét fogta el és rettenetes hányingert kapott. Ez még kétségbeesettebbé tette, hiszen látta, hogy gyomra nem bírta el a mérget és így az öngyilkossági kísérlet nem vezet célhoz. Egyik inger a másikat követte, gyöngösesége folyton fokozódott, végül már moccanni sem tudott. Elhaló hangon suttogta:

— Milyen nehéz is meghalni...

Utána mély álomba merült, amelyből csak másnap délután ébredt. Első szavával Caulaincourtot hivatatta. A most következő jelenetről a tábornok így számol be:

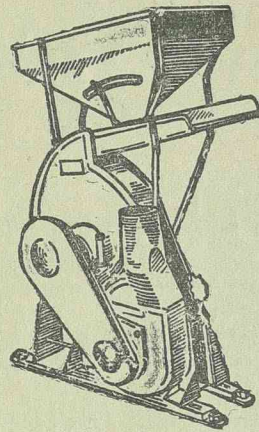
— A császár hivatott és megkérdezte: tudják-e a palotában, hogy mi történt? Valóságos kétségbeesés fogta el, amiért erős természete visszaverte a halált, amelyet pedig úgy szeretett volna elérni nemrég. Arc kifejezése beszéd közben folyton változott. Láttam, hogy nehezebbre esik a beszéd, de nem akarta abbahagyni a panaszkodást. Mindenáron másra akartam terelni a beszédet, kezdem tehát magyarázni neki, hogy illő, sőt szükséges volna fogadnia az udvari marsallt, aki azután megcáfol-

Összeállították a restauráció ünnepének fényes programját

I. Carol király szobrát május 9-én leplezik le Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Május 9-én, az uralkodó és Mihai nagyvajda jelenlétében, valamint az ország magas tisztségeit viselőinek jelenlétében leplezik le I. Carol király, Románia első királyának szobrát. A miniszterelnökség a lapok útján közli a nagy ünnepség programját. Eszerint délelőtt 11 órakor Nicodem moldvai metropolita és pátriárka-helyettes istentiszteletet celebrál, amelyen öfelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda és az udvartartás polgári és katonai tagjai vesznek részt. Délelőtt 11 óra 10 perckor a szoborleplezés után Calinescu miniszterelnök mondja az ünnepi beszédet. Tizenegy óra 20 perckor a csapatok és a Nemzeti Ujjászületés Arcvonal tagjai vonulnak el. Május 9-én a bucurestii közhivatalokban nem dolgoznak és az üzletek is zárva tartanak délelőtt.

A legújabb
kalapácsos
örlö-
malom!

1-TIPUS 3-NAGYSÁG

1. NAGYSÁG: V. 5 lóerő mellett 300—350 kl. óraterjesztmény
2. NAGYSÁG: V.-O. 10 lóerő mellett 450 kl. óraterjesztmény
3. NAGYSÁG: V.-I. 15 lóerő mellett 800 kl. óraterjesztmény

ALLANDÓ RAKTÁRKÉSZLET!
KIVÁNTATRA BEMUTATHATÓ!

BRUNO WANTHUM és FIA

GÉPEYÁR

TEMESVÁR, IV., Müller Guttenbrunn 12.
(Múmalom) Telefon: 31—49.

hatná, ha erről az éjszakáról mesélnének odakinn. A császár belátta, hogy igazam van, karomra támaszkodva felkelt, de nem tudott a lábán megállni. Gyorsan visszafeküdt tehát ágyába és hívatta a marsallt.

„ELHATÁROZTAM, HOGY ÉLNI FOGOK”

— Délfelé visszamentem a császárhoz. Már sokkal nyugodtabb volt. — Elhatároztam, hogy élni fogok, — mondotta. Uglátszik a halál egyelőre elkerült. Az ágyban épűgy, mint a csataterén. De higgye el, sok bátorság kell ahhoz, hogy az ember ezek után elviselje az életet.

Eddig tart Caulaincourt beszámolója Napoleon öngyilkossági kísérletéről. Az érem másik oldala pedig, a Mária Lujzáról szóló feljegyzések a következőket mondják:

— Amikor a császárné Metternich rendeletére fiával együtt elutazott Párisból, útközben megszállt egy kisebb községben. Reggel sokáig üldögélt ágya szélén és harisnyátlan lábát a földre lógatta. Egyszerre berohant a szobába Napoleon egyik hadsegéde, aki magából kikelve ujságolta, hogy a császár öngyilkossági kísérletet követett el. A tiszt félt szavai hatásától, nem mert tehát a császárnéra nézni és lesütötte szemét. Mária Lujza azonban félreértette a hadsegéd pillantását és a megrázó hírre csak ennyit válaszolt:

— A lábaimat nézi? Sokan mondták már, hogy szép lábam van...

Annyi bizonyos: ezért az asszonyért nem volt érdemes Fontainebleauban ópiumot bevenni...

Kemény István

Tavaszi és nyári szövetet

mindenki szívesen vásárol olcsón

Rabong és Schneider R. T.-nál

TEMESVÁR, I., Bratianu-tér, sarokhelyiség, a püspöki palotában

Egy magyar ázsiakutató azt állítja, hogy a Bajkál-tó mellett megtalálta Petőfi sírját

Kerekegyházáról írják: Kerek kilencven éve dnyolódó, mindig újra visszatérő, meg-meg el-tűnő legenda kusza fonálát szeretnénk kibogozni, amikor itt ülünk szemben Barátosi Lénárth Lajossal, a híres magyar ázsiakutatóval, aki Oroszországban megtalálta Petőfi sírját és a Petőfi által alapított Kerezs-Körös nevű falut.

Barátosi Lénárth Lajos először 1909-ben, Anton Ottó von Geck svájci professzorral indult ázsiai útjára. Szmírnától a Behring-szorosig soktízezer kilométert tekert a bokája köré. Kutató útjának részletes feldolgozását huszonhárom kötetben most, amikor megjött készülő kiadni.

A Petőfi-sír és Petőfi-falu megtalálásáról ezeket mondja el:

— Negyedik napja, hogy Csitában ásatunk, amikor egy munkás azzal a meglepetéssel állt elé, hogy a Bajkál tó északi részén, a Szelengir-Szilgir folyó mentén van egy falu, amit 1850-ben elbocsátott honvéd hadifoglyok építettek meg.

Parancsnokuk „valami Petrovics” nevű őrnagy volt, aki a falut „Kerezs-Körös”-nek nevezte el.

— Egy pillanatig mintha elélt volna a szívverésem. Főnököm, Geck professzor engedélyvel elindultam, hogy a nagy kérdőjelre feleletet találjak. Június 29-én este már Kerezs-községben voltam, a község vezetője igen szívesen fogadott s miután tolmácsom útján megtudta, hogy nem beszélnek oroszul, legnagyobb ámulatomra

magyarra fordította a szót.

— Kérdéseimre elmondotta, hogy dédapja, Dragomán Sándor 1848-49-ben Petőfi mellé volt beosztva, mint tolmács, strázsamesteri szíval; majd később „bizalmas futár” lett, amikor Petőfi mint parlamentert járt az oroszoknál. Előadta, hogy

dédapja román-lengyel keverék volt

s így beszélte csaknem az összes szláv nyelveket.

Arra a kérdésre, beszéljen valamit Petőfiről, igaz-e, hogy a nagy költő alapította ezt a falut, itt van eltemetve, valamint azt is mondja el, hogyan került Petőfi ide? — az alábbiakat adta elő.

— 1849-ben Fehéregyházán egy kora hajnali ütközetben több honvéd tiszt orosz fogságba került. Az oroszok mindent elkövettek, hogy magyar tisztet zsákmányoljanak, mert az osztrákok minden tisztért 100 rubelt fizettek. De megtették azt is, hogy kétannyi díjért vissza is adták nekünk, így egészen jó üzletet csináltak. Történetesen az elfogott tisztek visszaváltására Petőfit szemelte ki Damjanich tábornok parlamenterként, melléje adva a dédapját, Dragomán Sándort, mint tolmácsot és bizalmas futárt, azon megbízással, hogy mindenről értesítse őt óróról-órára; valamint melléje adott egy Zsiga nevű cigány kornétást (kürtöst).

— Már harmadnapja folytak a tárgyalások amikor szükségessé vált az egész küldöttség visszatérése, fontos megbeszélésre. Ez idő alatt az orosz hadvezetőség

leváltotta a régi ezredeket és kozákokat tetű helyükre,

akik az egész tárgyalásból mitsem tudtak. Így történt meg az a szomorú eset, hogy egy kukoricásból kilépvé Petőfi és társai, amint mentek volna vissza a tárgyalásuk folytatására, egy ko-

zák járőrrel találkoztak, aki mitsem törődve a parlamenterek tiszteletjével, közrekapta őket és meg akarta kötni. Petőfi a kardjához kapott, mire egy kozák, hogy társát megvédi, hátulról pikájával átdöfte. Az őrnagy összerogyott, Zsiga, a cigány kiűrtös meglepett, míg dédapám könnyebb fejsebesüléssel fogságba került Petőfivel. Ez a cigány volt az, aki Petőfi halálának rémhírét elterjesztette.

— Az önként által ismert Petőfi-verziók közül az alábbiak

fedik a valóságot:

1. Petőfi egy kukoricás szélén megsebesült.
2. Egy kozák járőr pikával sebezte meg.

Nem felelnek meg

azonban az alábbi hírek:

1. Petőfi elesett Segesvárnál.
2. Sulyos sebesülten bevászorgott egy

— Végre 1850-ben amnesztiát kaptak és egyenrangú polgároknak tekintették őket, ha megnősültek és letelepedtek. Így történt azután, hogy

Petőfi hatvanöt társával letelepedett és falut alapított Kerezs-Körös néven.

— Legyen őszinte hozzám, Vaszilij Vasziljovics Dragomanov és mondja meg ősei igaz emlékére: Petőfi megnősült-e? — Dragomanov az asztalon fekvő Bibliára tette balkezének középső és mutatóujját és így szólt:

— Esküszöm önnek mindenre, ami szent, hogy: nem!

Dragomanov megmutatott egy noteszt, a melyben dédanyja lemásolta Petőfinek Szibériában írt verseit. Megmutatott egy durván ácsolt asztalt, amelynél Petőfi étkezett s amelynek lapját négy-hatsoros strófkákkal teleirta.

Ebéd után kimentünk a temetőbe, ahol megmutatta a falu alapítójának a sírját.

Gyantaszurokkal összeragasztott kockakövekből 2.5×2.5×2 méteres magasságban áll a sír. Fölötte kovacsolt vasból 1.8—2 méteres ortodox kereszt, rajta a vastag bádogtábla írottbetűs felirással, miniummal. Ezt fedi a Dragomanov-család által készített nyomtatott latinbetűs öntött-vastábla. Felirata a következő:

ALEXANDRE ȘTEPANOVIC PETROVIC

honveg ernagi

Halva itt:

1857 május 18

ő csinálta falut: Körözsöt

— Kerítése kovacsolt vas, elől 1.5, hátul 1.7 méter. Oldalai menetelesek. A sír területe, amely be van kerítve: 6×6 méter.

— Vendéglátó gazdám este bizalmasabb lett s az egész Dragomanov-család történetét elmondotta:

— Dédapám, Dragomán Sándor 1854-ben megnősült és Hetman Ilics Jákó leányát, Paulinóvát vette feleségül, akinek apja kormányzó volt Krasnojarszk Gubernában, 1855-ben cári engedéllyel „Dragomanov”-ra változtatta nevét és aposa lemondása után a megüresedett Gubernában őt nevezte ki a cári kormányzóvá. A Dragomanov-család azonban igen előkelő pozíciókat töltött be Oroszországban és nagy szerepet ját-

Tökéletes hatás miatt a legelismertőbb nyilatkozhatók a Gastro-D. gyógyszerőr.

írja nekünk Zámhoff Ottó földbirtokos Poia-Blenchii (Ofic. Gălgău, jud. Somes) f. évi okber 10-iki soraival, majd folytatja:

„... nagyon kérem, szíveskedjenek postfordultával egy üveg GASTRO-D-t utánvéttel a fenti címre küldeni. Mint a multban, úgy most és ezután is, a legelismertőbbben nyilatkoztam az Ön gyógyszeréről, mert még mindig esetben, akiknek ajánlottam, elérte a legelőkelőbb hatást. Kérem a küldeményt lapom véte után azonnal elküldeni. Meleg üdvözlettel ma-dok mindenkor tisztelő híve.”

Gyomor- és hélibetegségben szenvedők nagy tömege fordul hozzánk nap-nap után hasonló kérésű és másoknak ajánló leveleivel, akik GASTRO-D. ma már közkinccsé vált gyógyszernek köszönhetik egészségüket.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

gyógyszerész istállójába és ott rejtőzött az orvosoktól, majd eltűnt.

3. Segesváron, a plébánia kertjének diófal alá van temetve.

4. Tömegsírba dobták a többi honvéddel. — Honnan tudja mindezeket ön, Vaszilij Vasziljovics Dragomanov?

— A mi nagy írónk, gróf Tolsztoj Leó igen gyakran járt közöttünk és mosolyogva olvasott újságcikkeket és regényfejezeteket dédapámról és Petőfiről.

— Miért nem adott életjelt magáról 1849-től 1857-ig Petőfi?

— Dédapám mindenről pontos feljegyzést vezetett. Az osztrákok gondoskodtak arról, hogy az itt élő foglyoknak észébe ne jusson hazamereni. Tele voltak az orosz lapok halálos ítéletekkel, vagyoneklobzásokkal és a bujdosók családjainak kiűréséről, falvaik, városaik feladásáról a hírével. Miért mentek volna haza?

A sír és a sírfelirat

szott a cári udvarnál. Mind kegyelmes címet viselt, csak én nem.

— Mi az oka annak, hogy ön, Vaszilij Vasziljovics Dragomanov, nem visel magas rangot?

— Ez családi hagyomány. Az egyeneság elsőszülött fia, mindenkor a falu bírája, polgármestere. Ez nagyobb kitüntetés, mintha a cári Szent Vazul, vagy a Miklós-rendet adja valakinek. Mert ne feledje el, hogy

Petrovics nálunk is nagy embernek számított.

— Mielőtt eltávozna fiatal barátom, engedje meg, hogy néhány soros ajánlólevelet adjak önnek — mondotta házigazdám, aki észrevette, hogy indulni akarok — Feodor Feodorovics Dragomanov ezredeshez, aki Urgában teljesít szolgálatot. Nagybátyám tulajdonában ugyanis

sok Petőfi-kézirat van,

sőt Petőfi átszurt véres őrnagyi zubbonya és kardja is.

— Megköszöntem a házigazdám felvilágosításait és ezer gondolattól zsigogva indultam vissza Csitába, hogy onnan egy újabb engedélyvel Urgába rohanjak. Az engedélyt meg is kaptam. A látottakat mindenütt lefényképeztem.

— Nemrégiben Bécsben találkoztam két orosz fogságból hazajött katonatiszttel, akik örömmel újságolták, hogy ők Szibériában megtalálták Petőfi sírját.

— Hol találták meg? — kérdeztem. — Ők elmondották, hogy a Bajkál-tó mellett van egy falu, a neve Kerezs. Ebben a faluban ők 20 hónapot töltöttek, ott látták a temetőben Petőfi sírját. t. b.

Stolarile Liceelor C. D. Loga și Carmen Sylva

vasárnap,

e hó 7-én, d. u. 1/5 órakor bemutatja a városi színházban a

Craiu-Nou

című 2 felv. operettet, mielőtt vidéki turnéja indul

IGY ÉLEK AMERIKÁBAN...

Édes sonka és más ételkülönlegességek. — Meghívások tömege az elfoglalt amerikaiak életében. — Furcsa szokások, amelyeken csodálkozik az európai ember

Newyorkból írják: „Greenhorn“-nak nevezik az amerikaiak a jövevényt, aki most jött ki. Porosfüllű vagy zöldfüllű — mondják nálunk a rekrutára, nos ez Amerikában a „greenhorn“. Egy szerencsétlen hülye, aki nem ismeri a szokásokat, rossz autobuszra száll, az első időkben sonkás szendvicset és kávéval kivül nem mer egyebet rendelni s tengeri betegséget kap, amikor a lift felrohan vele az ötvenedik emeletre. Aki le hagyja magát boxolni a „Subway“-ról, az a „greenhorn“. Ime, néhány kitépelt feljegyzés newyorki „Greenhorn“ naplóból.

AZ AMERIKAI KONYHA.

Ezen kell kezdeni. Hogy én ezen a téren mit tapasztaltam, nyájas olvasom, legyenek részvétellel irántam. Amikor az étteremben ülök, az amerikaiak igazán olyan kedvesen igyekeznek segíteni rajtam, de minthiába. Eleinte még bedőltem bizonyos ételeknek, amelyeknek hangzatos, de bonyolult címei között volt egy röpke szó, amely hasonlatos volt valamelyik otthonról ismert étel nevéhez. No, mondom, ezzel igazán nem lehet baj. Megrendelem, Uram Isten, öt

perc mulva élem tesznek valami rejtélyes ismeretlenségét. A húst nem ismerem, a köretnek sem vagyok bemutatva, a krumpli édes. Amerikában kellett áthajóznom, hogy megtudjam, hogy édes krumpli is van a világon.

Egy amerikai ismerősömmel vacsoráztam. Felolvasta az étlapot előlről hátra, azután hátulról előre. Minden ételt külön megmagyarázott, ami elég bonyolult volt. A pincér előbb félálbra állt, azután eltávozott, amikor visszajött, már jóval öregebb volt. Én még mindig nem választottam a sok idegen étel közül. A pincér elment és soha többé nem tért vissza, azt hiszem, közben felmondott. Jött egy másik, aki látva greenhornságomat, egy hosszunevű ételt ajánlott, amiben két csábító szó volt: virginiai sonka. Mondom, mi lehet rossz egy sonkán, azt otthon is szeretem. Jól van, barátom, hát hozza azt az ízet... És ő hozta. Jaj! A sonka ananászlevek között mazsolával volt megsütve, olyan édes volt, mint a szirup. Oh, borzalom... Nem tudtam megenni. Azóta nem választok olyan ételt, ami valamelyest is hasonlít az otthonira.

Üzleti megbeszélések és meghívások

Ezt is meg kell tanulni Amerikában. Lunch, cocktail, diner-meghívása annyi van a magamfajtanak, hogy csak győzzé lebonolyítani. Elkézdtem egy cocktailpartival, ott kipányváltak egy lunchre és egy dinerre. A lunchon két cocktailt, egy dinert és egy lunchot szereztem. A dineren kaptam két lunch, egy cocktailt és egy diner meghívást. Kivánják, hogy folytassam, olyan ez, mint egy bonyolult családfa. A családalapító-ös az a bizonyos első cocktail-parti volt. Eddig azt hittem, hogy otthon mi vagyunk a legvendégszeretőbb nép, de Newyorkban tapasztaltam, hogy az amerikaihoz viszonyítva direkt utálják a vendégeket. Eleinte rettentően nagyképinek tartottam, amikor láttam, hogy az amerikai, amikor a másik meghívja, először a zsebéből egy rejtélyes könyvet és félóra tanulmányozás után megállapítja, hogy jövő csütörtökön eljön dinerre. Mire a meghívó ugyancsak először egy könyvet és megállapítja, hogy jövő csütörtökön, nagyon sajnálja, nem lehet, ellenben pénteken, ha megfelelne. Most a meghívott újra tanulmányozza a könyvet és azt mondja, hogy a pénteket e pillanatban nem ígérheti, de ha mához egy hétre kedden reggel tizkor felhívja, akkor meg tudja mondani, hogy megy-e a dolog, amikor is szívesen látja vacsorára. Erre mindketten beírják a keddi telefont és melegeggyel beszélnek el a könyvet, mintha valami nagy üzletet bonolyítottak volna le. Magamban azt mondtam, nevéstéses ez a kettős könyvelés és rögtön szentül megfogadtam, hogy én sohasem fogok ilyen könyvet hordani. De amióta tévedésből hétfőn mentem el egy keddi esti meghívásra s a házigazda papucsban, csodálkozva fogadott és amikor csak egy órai kínos feszengés után derült ki, hogy mi a nagy zavar oka, rájöttem, hogy mégis van valami abban a kettős könyvelésben.

Most már nekem is van diary-m és beírom az appointjemeit. Mint egy telivér amerikai.

A LIFT ÉS A KALAP

Elsőnapos newyorki voltam, amikor egy amerikai barátommal együtt mentünk el valakit meglátogatni a Park Avenue egyik hoteljébe. A liftben csak ketten voltunk, álltunk és beszélgettünk, amíg valamelyik emeleten utitársat nem kaptunk egy elég csunyaácska, rosszul öltözött nő személyében. Amikor a nő belépett a liftbe, a barátom lekapta a kalapját. Gondolom, bizonyára ismerőse... De ha ismerőse, akkor miért nem beszélgetnek, s ha már nem beszélgetnek, miért nem teszi vissza a kalapját. Nagy tisztelője vagyok a női nemnek, de azt hiszem, egy kalapemelés, ami a negyedik emeletől a harmincadikig tart, ez már némi túlzás. Amikor kiszálltunk, barátom megkérdezte:

— Miért nem vetted le a kalapodat?

— Miért vegyem le a kalapomat?
— Na hallod, liftben, amikor nő is jelen van... Ez nálunk így szokás.

Nos, ezt megjegyeztem magamnak. Szokás, szokás, ilyesmivel én nem vitatkozom. Bár ez sehogysé ment a fejembe, hogy büffében, bárszobánál, bárpuhnál nyugodtan ülnek a férfiak kalappal a fejükön, csak éppen a liftben tisztelik a nőt... Dehát szokás, szokás... Néhány nappal ugyanezzel a barátommal egyik nagy ameri-

Az ingyen gyufa

Azt mondják Európában, hogy Amerika a lehetőségek hazája, hogy a pénz a földön fekszik. Emiatt egy ideig állandóan úgy jártam, hogy a földre szegyeztem a tekintetemet. E rossz szokásom miatt majdnem elgázolt egy autobus.

Most már abbahagytam a földön keresést, mert már megtanultam, hogy Amerikában sem fekszik a földön a pénz. Tehát egyelőre még nem lettem milliomos dollárban, de ha a gyufa fizetési eszköz volna, akkor már elbűszkélkednék vele, hogy megszédtem magamat. Mert, hogy nekem annyi gyufám van, amióta Amerikában vagyok.

Vendégelőben, bárban, night-clubban, büffében, drug-storeban, dohánytőzsdében mindenütt ingyen adnak gyufát. Eleinte rémösen örültem az ingyen gyufának, néhány nap mulva már kezdtem unni a gyufákat, egy hét mulva, ha cigarettát vásároltam, visszadobtam a gyufát. Nem kell. De a trafikos nem vette tudomásul. szabály, az szabály. A cigarettához gyufa jár. A gyufa kezdte elkeseríteni az életemet: az összes ruhám összes zsebei tele voltak gyufával. Az íróasztalom, az éjjeliszekrényem, a mosdóm, az újságállványom csak úgy roskadozik a sok gyufától. A fiókokban ne mltálaltam meg semmit, a

székre nem tudtam leülni, mert az ingyen gyufák az összes helyet elfoglalták. Elhatároztam, hogy egyszer már rendet csinálók ebben a gyufautvesztőben. Az elmúlt weekendemet erre használtam fel. Amint rakosgattam, szortirozgattam a gyufákat, nem állhattam meg, hogy a rajtuk levő reklámot el ne olvassam. És így a gyufareklámon keresztül végigvonult előttem az egész eddigi newyorki életem. Oh, ez a finom kis vendéglő az 52-ik utcában, milyen kellemes estét töltöttem ott. Ez meg itt a divatos night-club gyufája, magam elé idéztem az estét, amikor ott voltam, ez itt egy homályos világítású szállodaház gyufája, ahol egyszer a filmvezérrel volt találkozás. Szóval, így a gyufákon keresztül mindenre visszaemlékeztem, ami velem Amerikában érkezésem óta történt. S most hirtelen rádöbbenem az ingyen-reklám veszélyes voltára. Képzélek el, a jó öreg Európában azt mondom a feleségemnek, drágám, ma fontos tárgyalásom van, a klubban vacsorázom, nem jövök haza... Ő elhiszi s még sajnál is, hogy ilyen unalmas helyen kell vacsoráznom. No, de Amerikában! A feleségek egyszerűen a férjük zsebében lévő gyufáról könnyen leolvashatják, hogy életpárjuk merre járt az éjszaka...

A celophán

Téboly, amit Amerikában a celophánnal művelnek. Minden ebben az átlátszó papírba van csomagolva. Egy csomag cigaretta burkolata: fehér papír, azután ezüst papír, erre jön a vastagabb színes papír, a cég reklámjával, felül az egészet beragasztják, s hogy még nehezebb legyen kibontani a három burkolattal ellátott és légtömötten elzárt csomagot, becsavarják celophánba. Amíg azután az ember egy ilyen cigaretta-csomagot kibont, megőrül az idegességtől.

A vas-és acél-kor után most a celophán-kor következett el Amerikában. A kirakatokban minden celophánban van. Celophánban van a szalonna, a fagyasztott csirke, a gyümölcs, a kalap, a

harisnya, a rádiókészülék, a cipő. Láttam a Fifth Avenuen a híres hangszerkereskedés kirakatában egy zongorát. Celophánba volt pakkolva. A legcsekélyebb iparcikk kicsomagolása órákig tart a celophán miatt.

Tegnap este bent voltam egy „Five cents store“-ban. A papirosztályon egy szőke angyal celophánt vásárolt. Az elarusító, egy vörös angyal leszedett az állványról egy tekercs celophánt és bepakkolta barna csomagolópapírba.

Mert Amerikában az egyetlen tárgy, amit nem csomagolnak celophánba — az maga a celophán.

László Aladár.

RIVOLI Még csak ma vasárnap! **Szibéria hősei**
a nagyfilmek mozija

Izgalmas film, a lengyel szabadságharcból. PARAMOUNT-JURNÁL. Vasárnap d. e. 11 órákor matiné, belépődíj 11 lei

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Regényhősök

Egy angol író letelezi műmányaiknak kedvenc regényhősét, gyerekkorunk bálványát, Robinson Cruzoet, akiről azt állítják, hogy kalandjai, élményei, viszontagságai, amelyeket Defoe Daniel írt le halhatatlan könyvében, pontosan fedik a világot, csak éppen a jó Robinson Cruzo jellemével van egy kis baj, mert hősünk, bálványunk, nemzedékek újúságának eszményképe egyáltalában nem volt az a derék, jószívű és kegyes férfiú, akinek őt a regényben megismertük. „Hát aztán?” — szeretné az ember odavetni ennek az angol írónak. Nem vagyunk mi arra kíváncsiak, sokasem is voltunk, hogyan hívták Robinsonunkat igazi nevén és ha most, az angol író elárulja, hogy tulajdonképpen Selkirknek hívták, Juan Fernandez szigetén ezt a világhírű remetéjét, tudomásul vesszük, de egy pillanat múlva már el is felejtjük: mi köztünk hozzá? Robinson nekünk csak az marad, aki eddig volt, a néhai Selkirk pedig nyugodjék továbbra is békén a feledésben, az egyiknek éppúgy nincs köze a másikhoz, mint nekünk nincs ahhoz az egyikhez, aki a másik halhatatlanságát bitorolja. Igenis, bitorolja, mert sokasem a modell él öröklék, hanem a remekmű, amelyet róla mintáztak, legyen ez kép, szobor vagy regény. Mindig úgy érzem, mintha valamitől meg akarnának fosztani, amikor egy-egy kedves hősömről, vagy regényhősömről leválik a leplet és kaján örömmel jelentik ki: nem igaz, hogy olyan volt, amilyennek a költő leírta, mert épp az ellenkezője volt. Minek ez az illúzióról, ez a romantikarombolás? Nem elég eszményintéltől rabol meg az élet, nem elég bálványunk dől romba, néha egyik pillanatról a másikra, még regényhősünket is el akarja tőlünk venni a mai élet könyörtelen józansága és rideg tárgyilagosága? A regényhősökben ugye az emberi eszdeljék, hanem azt a felsőbbrendű lényt, ahhoz hasonlítani szeretnénk...

— A hadseregfelszerelési adományok a nemzeti bankba fizetendők be. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli, hogy a hadseregfelszerelési alap növelésére szolgáló magánadományokat a Banca Natională fő- és fiókjintézetében az F. 202 folyószámlára lehet befizetni.

— Kedvezően intézik el a romániai zsidók magyarországi beutazási engedélyét. Kolozsvárról jelentik: Ismeretes, hogy a magyar kormány — hasonlóan a bucarestii kormányintézkedéshez — a román állampolgárságú zsidók részére a beutazást külön engedélyhez kötötte, amelyet mindenkor a magyar belügyminisztertől kell írásban kérni. A vásár tartamára ezt a korlátozást felfüggesztették. A kolozsvári magyar konzulátusra a napokban ötven régebben beadott kérvényre érkezett kedvező véleményezés, amelynek alapján a vizumot megadják. A kérvényekre általában kedvező válasz jön Budapestről.

— MAGYARAJKU KATOLIKUS GYERMEKEK ELSŐ SZENTÁLDÓZÁSA. A belvárosi plébániatemplomban vasárnap reggel nyolc órakor megy végbe a magyarajku katolikus gyermekek első szentáldozása.

— Elhunyt volt lengyel külügyminiszter. Varsóból jelentik: Zamciszky gróf, aki a világháború alatt a párisi lengyel nagytanács elnöke volt, tegnap 68 éves korában Varsóban meghalt. Az elhunyt külügyminiszter is volt, majd egyidejűleg a párisi lengyel követséget vezette.

1766. május 7-én született Budai Ézsás református püspök. Németországban és Angliában végzett tanulmányai után pappá szentelték és Debrecenben rábízták a református iskolák vezetését. Számos tankönyvet — közte magyar nyelvtant — írt. Budai Ézsás érdeme, hogy a debreceni főiskolában a latin nyelvű tanítás helyett bevezették a magyar nyelvet. 1797-ben Budai indítványára mondta ki a debreceni kollégium kormányzatának, hogy „ezentul minden tudományok magyar nyelven taníttassanak”. 1821-ben Debrecen egyik lelképásztorává, egy év múlva pedig püspökké választották. Ezt a méltóságot tizenkilenc évig viselte.

1827. május 7-én született Vajda János költő. Nagy hatással volt rá a szabad természet és ez számos versében visszatükröződik. Egyik legszebb verseinek címe: A váli erdőben. Szerelmében szerencsétlen volt és ez nyomot hagyott költszetében. Költői beszélyeket és regényeket is írt.

1833. május 7-én született Brahmcs Johannes német zeneszerző. Számos dalt, szonátát és kamarazenét írt. Többször járt Magyarországon és az ott gyűjtött népdalok átírásával és hangszerelésével megteremtette Magyar táncok című szerzeményeit.

1880. május 7-én halt meg Flaubert Gustave francia regényíró. Egyik megteremtője és mestere a modern realiztikus regénynek. Két legismertebb és magyarul is megjelent regénye: Bovaryné, amelyben egy szerencsétlen asszony életét írja meg, a másik Salambo, amelyben Karthago pusztulását ecseteli.

1729 május 2-án született II., vagy Nagy Katalin orosz cárnő. Fiaalon felesége lett Péter orosz trónörökösnek, aki III. Péter néven került a trónra. Nemsokára azonban az elérvés eleinte Lőcsén, majd Ungvározt tanárkodott. Mindkét helyen mint a magyar irodalom tanára buzgó látta el tisztségét. Daya Gábor nagy lírai tehetség volt, verseit melegség, érzelmesség és édes-ség jellemzi.

1794. május 8-án halt meg a vérpádon Lavossier Antoine Laurent francia természettudós és vegyész. Huszonegy évesen korában tudományos munkásságával már megnyerte az akadémia nagydíját. Később az akadémia tagjává választották. Számos felfedezést tett és Lavossier állította föl azt a tant, hogy a világon semmiféle anyag nem semmisül meg, hanem csak átváltozik. Hogy sok költséggel járó tudományos működését folytathassa, adóberlői hivatalért folyamodott, amit el is nyert. A nagy francia forradalom során kelekeltett rémuralom eljárását indította az adóberlők ellen. Nem tekintették Lavossier tudományos érdemeit és halálra ítélték. Az ítéletet végrehajtották.

1892. május 8-án halt meg bellusi Baross Gábor volt magyar kereskedelemügyi miniszter. Sokat tett a vasút fejlesztése érdekében. Baross érdeme a dunai Vaskapú szabályozása és ezzel a Duna Orsova alatti szakaszának hajózhatóvá tétele.

— GYOMORSÁVAS SZELLEMI MUNKÁSOKNÁL, eldugult neurisztémás egyénenként és aranyeres betegeskedő embereknél reggelenként felkeléskor egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíznek rendszerint igen jótékony hatása van. Kérdezze meg orvosát.

(—) A VÁROSI VILLANYÜZEM FEBRUÁRI MŰKÖDÉSE. A városi villanyüzem 1939 februárban 2.223.184 kilowattóra áramot termelt. Ebből közvilágításra 93.550, háztartásokban 369.206, motorok hajtására 752.463, a nagyfogyasztók 337.462 és a villamosvasut üzemeltetésére 163.900 kilowattórát használtak fel. Az áramtermelésre 1 millió 678.412 kiló kőszénre volt szükség. A villanyüzemnek februárban 8.689.138 lei bevétel, 3 millió 594.436 lei kiadása volt. A villamos vasut februárban 1.194.358 személyt szállított, akikből a menetjegyek fejében 4.521.319 lejt szedett be. A villamos vasut kocsijai februárban 253.158 kilométert futottak be.

— Szatmáron irredenta cselekményért több diákot kizártak az iskolából. Szatmárról jelentik: Még december 11-én az itteni állambiztonsági hivatal több kisebbségi diák ellen vizsgálatot indított, mert az volt a vád ellenük, hogy államellenes dalokat énekeltek, titkos összejeveleken vettek részt és ott ítéleteket hoztak egyes tanárok ellen. A vizsgálat, amelyben más hatóságok is bekapcsolódtak, megállapította az irredenta cselekmények tényét és ezért a diákok egy részét végleg kicsonták az iskolából, a többieket rövidebb-hosszabb időre eltöltötték az iskola látogatásától. Ettől függetlenül az ügyészségben is folyik ellenük az eljárás.

Teniszütők

LABDÁK — HUROZÁS-JAVÍTÁS

KECSKEMÉTI Temesvár, Bulev. Duca 2.

(—) VÁROSI TISZTVEISELŐK EMLÉKIRATA A BELÜGYMINISZTERHEZ. Jelentettük, hogy a belügyminiszteriumban működő személyzeti bizottság közel száz temesvári városi tisztviselő fizetését szállította le jelentékenyen azon a címen, hogy nincs meg az általuk betöltött álláshoz megkövetelt képességük, vagy pedig soronkívül részesültek előléptetésben. Az érdekelt tisztviselők emlékiratot intéztek a belügyminiszterhez és kérték eddigi fizetésük visszaállítását. Rámutattak arra, hogy ezt a fizetést már évek óta kapták és annak csökkentése a megdrágult életviszonyok között érzékenyen érintené őket.

(—) VÁROSI TISZTVEISELŐK NYÁRI SZABADSÁGA. A polgármesteri hivatal felhívja a város egyes ügyosztályainak vezetőit, terjesszenek elő kimutatást arról, hogy az aljuk tartozó tisztviselők mikor kívánják nyári szabadságukat kivenni. A kimutatások alapján a főpolgármester a személyzeti ügyosztály meghallgatásával osztja be a nyári szabadságokat.

(—) ÜNNEPELY A TEMESVÁRI REFORMÁTUS TEMPLOMBAN. Vasárnap, május 7-én délután hat órai kezdettel az újkisodai református nőszövetség vallásos ünnepélyt rendez, amely a temesvári református templomban megy végbe. Felhívjuk a közönség figyelmét az ünnepélyre, amelynek jövedelmét a nemrég alakult egyházi építkezésnek céljaira fordítják. Az ünnepély műsora a következő: 1. Gyülekezeti ének: 291. dics. 1. v.: Feljebb emeljetelek... 2. Imádkozik Nits István. 3. Petőfi—Báthori: Egész úton hazafelé. Énekl az Újkisodai Magyar Dalkör vegyeskara. Vezényel: Kovács Dezső karnagy. 4. Igét hirdet Nits István. 5. Hegedül Movrin József. 6. A nőszövetség jellegét és magyarságát elmondja Sípós Imréné. 7. Gyenge Gyula: Gályarabok éneke. Tollas Béla: Zsoldár. Szavalja Buezi Ferenc. 8. Ameddig Jézus él, Ó forrongó. Énekl az újkisodai Református Nőszövetség énekkara. Orgonán kíséri G. Szabó Erzsébet. 9. „A református leányideál”-ról előadást tart Daniél Ida. 10. Meisner: Magnus est Dominus. Énekl az Újkisodai Magyar Dalkör férfikara. Vezényel Kovács Dezső. 11. Reményik: Ahogy lehet, Mohács után. Szavalja Pápai Imréné. 12. Lévy—Gerecs: Szeretlek, Isten. Énekl Aszner Károly. Orgonán kíséri G. Szabó Erzsébet. 13. Imádkozik Nits István. 14. Gyülekezeti ének: 293. dics. 1. Egyetlen forrása... Belepti dij nincs. A műsor megvalósulásának jövedelme az újkisodai egyházi építkezés céljait szolgálja.

— Romániai szélhámost lepleztek le Párisban. Párisból jelentik: A francia rendőrség le tartóztatta Fosaeau Samuel román származású hírhedt szélhámost, aki Közép- és Kelet-Európában hatalmas méretű csalásokat és visszaéléseket követett el. Fosaeau különböző nevek alatt mint például: Foszo, Foxano, Finger, Fabris, Dumond, stb. folytatott üzleket. Letartóztatása alkalmával a Roger Marchand álnévet használta. A francia sajtó értesülése szerint a veszedelmes szélhámós magyarány nemzetközi bünszövetkezet vezetője volt, aki a francia takarékpénztári betéteseket több millió frankkal megkárosította.

(—) AZ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET KÖZGYÜLESE ma délelőtt 10 órakor lesz a kereskedelmi iskola disztermében. Az elnöki, titkári, pénztárosi és állatorvosi jelentések meghallgatása és a felmentvény megadása után a közgyűlés megejt a tisztújítást.

Mozi

MŰSOR:

VASÁRNAP, MÁJUS 7.

APOLLÓ: Kelet leánya (angol film)
 ATLANTIC: Az első éjszaka (német film),
 Az asszony és a gyilkos (angol film)
 CAPITOL: Repülő emberek (angol film)
 RIVOLI: Szibéria hősei (orosz film)
 SCALA: Az arizonai tigris (angol film)

HÉTFŐ, MÁJUS 8.

APOLLÓ: Kelet leánya (angol film)
 ATLANTIC: Az első éjszaka (német film),
 Az asszony és a gyilkos (angol film)
 CAPITOL: Repülő emberek (angol film)
 RIVOLI: Zaza (angol film)
 SCALA: Az arizonai tigris (angol film)

1939. május 8.

(—) A FŐPOLGÁRMESER HAZAÉRKEZETT. Tieran Emil dr. főpolgármester, aki több napon át tartózkodott hivatalos ügyekben a fővárosban, szombaton este visszaérkezett Temesvárra.

(—) A május 10-iki ünnepség fényképezése. A rendőrkészletre a katonai hatóságok rendelete alapján közli, hogy a május 10-iki ünnepségeket, sem pedig az uccákat és tereket, a melyeken a díszfelvonulás végighalad, senkinek nem szabad lefényképezni. A rendelet ellen vetők hadbírósg elé kerülnek.

— MARY ANGOL ANYAKIRÁLYNÉ MEGVÁSÁROLTA NAGYANYJÁNAK, RÉDEY GRÖFNŐNEK PORTRÉJÁT. Londonból jelentik: Mary özvegy anyakirályné pénteken váratlanul látogatást tett Károlyi-Széchenyi grófnő festményeinek londoni látáfan és megvásárolt két festményt, köztük anyai nagyanyjának Rédey Klauzina erdélyi származású grófnő portréját.

(—) Begából kifogott holttest. Román-szentmihály község közelében kifogták a Begából Ursu Nicolae 56 éves temesvári lakos holttestét. Ursu Nicolae felesége elmondotta, hogy férje még április 30-án délután eltávozott a jözséfvárosi Gelu-ucca 14. szám alatti lakásból és azóta nem jelentkezett. Az asszony mindenfelé kereste, míg most azután megtalálták a holttestét. A rendőrség megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy öngyilkosság történt-e, vagy pedig szerencsétlenség érte Ursu Nicolae-t.

(—) FLEISSIG SÁNDOR VEZÉRIGAZGATÓ HALÁLA. Budapesten hetven esztendő korában meghalt Fleissig Sándor magyar királyi pénzügyi főtanácsos, az Angol-Magyar Bank vezérigazgatója. Fleissig Sándor, aki harminc év óta állott intézete szolgálatában, mint egyszerű tisztviselő kezdte pályáját, amelyen tehetséggel hamarosan magasra vitte. Mint az Angol-Magyar Bank vezérigazgatója kiváló érdemeket szerzett gazdasági téren. Tagja volt a magyar főrendiháznak és nyolc éve elnöke az érték és árutőzsdének. Szoros kapcsolatok fűzték a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársasághoz, amelynek húszonhat év óta igazgatósági tagja volt. Néhai Szana Zsigmond vezérigazgatóhoz baráti kötelékek fűzték és a háború után a magyarországi kommunizmus idején több hónapon keresztül Temesvárott tartózkodott. Fleissig Sándort ma temetik Budapesten.

ASSZONYOM!
Harisnyáin
szemszedést
amerikai mintára vállaljuk és hazaszállítjuk
Duschnitz S. A. divatáruház
II., Traian-tér

Májusi ájtatosságok
vasárnap és hétfőn a temesvári
templomokban

A püspöki székesegyházban vasárnap este hét órakor magyar nyelvű ájtatosság lesz és Pater Károly „Krisztus Király” címen magyar szentbeszédet mond. Hétfőn este német ájtatosság és német szentbeszéd, mondja Nischbach József címzetes kanonok.

A belvárosi plébániatemplomban vasárnap este nyolc órakor német ájtatosság és német szentbeszéd lesz, tartja Plesz József kanonok-plébános. Hétfőn este magyar ájtatosság, szentbeszéd nincsen.

A gyárvasi plébániatemplomban vasárnap este hét órakor német ájtatosság és német szentbeszéd lesz, mondja Haubenreich József káplán, délelőtt a féltíz óras nagymise alatt magyar nyelvű szentbeszédet mond Hönig József káplán. Hétfőn este hét órakor magyar nyelvű ájtatosság, szentbeszéd nincsen.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban vasárnaptól kezdve az egész héten át este fényolc órakor német konferenciabeszédek lesznek az ájtatosság után. A konferenciabeszédeket május 7—14 napok között Pater Johannes tartja. Május 14—21 napjain, vagyis a következő héten magyar konferenciabeszédek lesznek minden este és azokat Pater Kolos, dévai ferencendi atya tartja.

A jözséfvárosi plébániatemplomban vasárnap este egyegyednyolc órakor német ájtatosság és német szentbeszéd lesz, tartja Niedermayer Viktor káplán. Hétfőn este magyar ájtatosság és magyar nyelvű szentbeszéd, mondja Gebhardt Jenő.

A mehalai plébániatemplomban vasárnap este hét órakor német nyelvű ájtatosság és szentbeszéd, mondja Pater Stefan Christ. Hétfőn este magyar ájtatosság, szentbeszéd nincsen.

— NEMZETGYALÁZASSAL VÁDOLJAK KORDA MARIÁT. Budepestről jelentik: A főkapitányság körözöveletet adott ki Korda Mária filmszínésznő ellen a magyar állam és nemzet megbecsülése elleni vétésé miatt. A dévai származású művésznő még az elmúlt év őszén egy társaságban olyan kijelentést tett, amelyek kimerítik a vádat és ezen az alapon indult meg ellene az eljárás.

(—) Cigareanu Livius dr. átvette Puticiu Octavian közjegyzői irodáját. Cigareanu Livius dr. volt prefektus, a temesvári ügyvédi kamara eddigi elnöke, tegnap átvette az októberben elhunyt Puticiu Octavian-féle régi közjegyzői irodát annak teljes irattárával. Cigareanu dr. közjegyzői irodája a Kereskedelmi és Iparkamara épületében, a Bulev. Regele Ferdinandon van. telefonszáma: 35—35.

— VISSZAÉRKEZETT PÁRISBA A NÉMET NAGYKÖVET. Párisból jelentik Welzeck gróf párisi német nagykövet hosszabb távollét után visszaérkezett Párisba.

— MÁJUS 23-AN LEJÁR AZ INGATLAN NYILVÁNTARTÁSI KÖNYVEK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE. Buceurestből jelentik: Az ingatlan nyilvántartási könyvek benyújtási határideje május 23-án lejár. Azok a lakók, akik nem bocsátják a háztulajdonosok rendelkezésére a szükséges adatokat, a törvény által előírt büntetésben részesülnek. Ha az ingatlanulajdonosok ilyen esettel találkoznak, úgy beírják a vonatkozó lapra, hogy a lakó visszautasította az adatok közlését „refuza sa comunitate datele cerute si sa semneze fisa”. Azokat az ingatlanlyilvántartási könyveket, amelyeket nem töltenek ki szabályszerűen, a hatóságok visszautasítják.

(—) A kereskedelmi egyesületek szövetségének mai közgyűlése. Jelentették már, hogy a temesi királyi helytartóság területén működő kereskedelmi egyesületek ma, vasárnap délelőtt tartják szövetségi közgyűlésüket. A tárgyszorzat két részből áll. Délelőtt kilenc órakor kezdődik a szövetség rendes közgyűlése, amely kiemondja az újjászervezést, az ünnepi közgyűlést pedig utána tíz és nem tízeneg órakor kezdődik, a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. Az ünnepi közgyűlésen résztvesz Marta Alexandru dr. királyi helytartó is.

(—) Halálozások. Meghaltak: Bozso Mária 37 éves gyári munkáshő, Muntean Anton 42 éves munkás, Beringer Hermin 73 éves, Szabó Dániel 57 éves, Mioc Eva 52 éves.

(—) Konyhaberendezési tárgyak, acélárúk, lakás díszítése, valamint vasárú olcsón kapható Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) A Palace-kávéház tulajdonosától megvonták a román állampolgárságot. Mayer Zsigmondtól, a Palace-kávéház tulajdonosától, bírórsági határozattal megvonták a román állampolgárságot és ennek következményeként a pénzügyigazgatóság elhatározta italmérségi jogának érvénytelenítését. Mayer Zsigmond kénytelen lesz ennek folyamán a kávéház vezetésétől visszalépni.

(—) BALAN LUGOSI PÜSPÖK LÁTOGATÁSA TEMESVÁROTT. Balan Ioan dr. lugosi görög katolikus püspök tegnap Temesvárra érkezett és Munteanu Gheorghe püspöki helynökkel szállott meg. A püspök a délelőtt folyamán felkereste Marta Alexandru dr. királyi helytartót, Popovici Virgil ezredes-prefektust, Pacha Agoston püspököt és több más előkelőséget. A püspök ma délelőtt a gyárvasi görög keleti plébániatemplomban nagymisét celebrál, délben pedig résztvesz a tiszteletére adandó ebéd-en és este visszautazik Lugosra.

(—) Lugosi iparos hirtelen halála. Salamon Frigyes, 46 éves lugosi mechanikus lakásán holtan találták. Az orvosi vizsgálat agyhűdést állapított meg. Az elhunytat atyja, Salamon Zsigmond, a lugosi Bristol-kávéház tulajdonosa és kiterjedt rokonság gyászolja. Öszinte részvét közepette temették el.

(—) A lugosi rendőrlegénység új parancsnoka Radulescu Toma lett, akit Cetatea Alba városából helyeztek át Lugosra. Radulescu új hivatalát már átvette.

— ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT: Páris: 11.79 és háromnegyed, London: 20.85, Newyork: 445.37, Brüsszel: 758, Milánó: 23.43, Amszterdam: 237.90, Berlin: 178.75, Szófia: 540, Varsó: 83.75, Belgrád: 10, Bucuresti: 3.25.

(—) HÁZASSÁGOK. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek tegnap házasságot: Ilsey Viktor magántisztviselő és Zobay Etelka, Debre Nicolae vasúti munkás és Cereguti Cristina, Simó Agoston munkás és Tóti Magdolna, Endresz Lajos soffőr és Hertelendi Eszter, Tóth László asztalos és Scherer Erzsébet, Groz Adolf és Spileanschi Ida, Sike Imre szövő és Scherer Ilona, Kosár Adolf rajzoló és Heinrich Mária, Barbu Mihai és Stanciu Natalia, Budea Pavel és Hoffmann Borbála.

— HA NINCS ÉTVÁGYA, úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorrra felphóh természetes „FERENC JÖZSEF” keserűvizet, mert ezáltal belműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbejöhét. Kérdezze meg orvosát.

(—) Az iparvasút megölt egy munkást. A karánsebesi vasútközösség iparvágányán egy mozdony Valisoara állomásról az erdőbe igyekezett. Útközben a mozdony kisiklott és felborult. A sinek mentén haladó Nistor Hamat munkást a mozdony agyonitötte.

(—) Dr. Pór Dezso szemorvos hazaérkezett. Rendel d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig. I., Unirii-tér 5. szám. Telefon: 12—06.

GYÓGYSZERTARAK ÉJJELI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, május 7-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerész

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerész és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerész

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszerész

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerész

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, május 8-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerész

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerész

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerész

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerész

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatósága mély fájdalommal jelenti, hogy

Fleissig Sándor

őnagyméltósága

Az Angol-Magyar Bank R.-T. alelnöke

hosszabb betegség után ma örökre elaludt.

Az elhunyt 26 éven keresztül intézetünk igazgatósági tagja volt, amelyhez benső szálak fűzték. Intézetünk keretében kifejtett működése elévülhetetlen; kiváló emberi tulajdonságai mindenkor példaadók maradnak számunkra.

EMLÉKET SZERETETTEL ÉS KEGYELETTEL FOGJUK MEGŐRIZNI!

Temesvár, 1939. május 5

Hercegnő, polgárasszony, szigettulajdonos és uralkodó

Egy nagy feltűnést keltett érdekes házasság furcsa fejleményei

Londonból jelentik: Ismeretes még az a legenda szerelem, amellyel két évvel ezelőtt az egész világsajtó hosszasan foglalkozott: Baba hercegnő — Valéry Brooke, a sarawaki maharadza lánya — házasságát kötött Bob Grégory-val, a világhírű bokszbajnokkal. Az esetnek természetesen, az lett a következménye, ami ilyenkor lenni szokott: *sir Charles Viner Brooke, a hercegnő atyja, kivágta a lányát, azzal az indoklással, hogy egy hercegnő nem lehet rangtalan kalandok hősnője. A szerelem hatalma azonban most is győzedelmeskedett, túlnőtt apa lilalmakon, konzervatív „nevelési” szempontokon.*

A hercegnő tudomásul vette, hogy a házasság után egyszerű polgárasszonnyá „süllyed”, de nem tájékozott. Az időben a „korona és szerelem” dilemmájában az utóbbi győzedelmeskedett. Baba hercegnő mindennel számolt, úgy ahogyan a mesésben olvassuk: ott hagyta a koronát, a keleti kényelmet, a kincsek, a rangot és otthagyta szüleit.

Azt hitte, hogy a mesék színes és kipróbált fordulatát következik el az ő életében is. Hogy az öregedő uralkodó egy napon majd megért, megbánja belátástalan könnyelműségét, sirva borul a megsérült gyermek nyakába, mint a tékozló fiú és megfordul a bibliai történet; az apa mondja a gyermeknek: Gyermekem, bocsáss meg, mert vétkeztem ellened. *Am a valóság másként határozott. A maharadza nem bánt meg semmit, nem küldött a leány után ezernyi táviratot és nem ült gyorsított repülőgépre. Otthon maradt és uralkodott.*

CSALNAK AZ ÁLMOK

A bővérű keleti képzelet ezáltal túlméretezte a lehetőségeket. Mert két makacs ember állt egymással szemben, nem pedig apa és gyermeke. A hercegnő elhagyta a birodalom területét, bejárta a bokszbajnokkal Európát és Amerikát, megfordult Londonban, ahol eleinte riporterek hadserege üldözte a fiatal házasságot. *Az érdekesség glóriája övezte alakjukat. És ez egy ideig többet ért uralkodói rangnál is. A szerelem feledtető és megbékéltető varázsa lecsukta az exhercegnő szemét a valóság előtt. Nyilatkozataikban boldog házasságuk mézét csorgatták a közvélemény előtt. És bizonyára boldogok voltak...*

De egy napon, mikor az első sajtóhadjárata kimérült alakjuk körül, mikor már kezdtek letűnni a kabarétréfák műsoráról, a világlapok vezércikkeinek a helyére újra vezércikkek kerültek és nem az érdekes pár titokban készített fényképe, melyet élelmes riporterek akkor készítettek London legérdekesebb pártjáról, mikor „Grégoryné” éppen harisnyát vásárolt valamelyik választékosabb londoni divatkereskedőnél, vagy narancsot rakott a mérleg serpenyőjére, amivel tüntette harsogta a világ felé, — mozdulatokkal, tettekkel — hogy bele tud illeszkedni a polgári életkeretbe. Ekkor, a lassu érdekeltelenedés hidegzuhanyában gondolkodni kez-

Tilos a város belterületén állatoknak uccán való legeltetése

A polgármesteri hivatal rendeletet adott ki, amelyben szigorúan megtiltja állatoknak a város belterületén az uccákon és tereken való legeltetését. Kivétel semmi körülmények között nem engedhető meg. Házállatokat a belterületen kívül csak az ezen célra meghatározott legelőkön lehet legeltetni, mezőgazdasági célokra szolgáló földeken kizárólag akkor, ha abba a tulajdonos beleegyezik. Baromfinak az uccára való kiengedése szintén tilos. Azokat a tulajdonosokat, akiknek állatait a város belterületén az uccákon találgatják, megbüntetik. A büntetés a következő: minden ló, tehén és disznó után ötven lei, minden borjú és csikó után huszöt lei és minden juh után tíz lei. Ezeket a büntetéspénzeket a város a szegényalap javára fordítja. Az a tulajdonos, akinek háziállatát tiltott területen találgatják, felelős az okozott károkért is. A rendelet betartását a városi rendőrség ellenőrzi. Az uccán talált háziállatokat a városi rendőrök a gyeptelepre hajtják és a gyepmester azokat a tulajdonosnak csakis a büntetéspénz megfizetését igazoló nyugta felmutatása ellenében adja ki. A gyepmester az állatok tartásáért naponta a következő díjakat jogosult szedni: ló, vagy szarvasmarha negyven lei, borjú, csikó és disznó husz lei, juh öt lei.

dett a — hercegnő. A királyi vér követelte a jogokat: jogart, trónt, koronát, udvaroncok parádés sokaságát. Bakfiskok képzeletében már nem szerepelt romantikus és robbanó szerelmével. Polgárasszonnyá vált...

A POLGÁRASSZONY URALKODNI AKAR A HOLTAK SZIGETÉN.

A bokszbajnok felesége megunta az eseménytelen, egyhangú életet. Uralkodásra termett, tehát uralkodnia kell — gondolta és máris meghányta-vetette magában a szóbaeshető lehetőségeket. Királynő nem lehet, trónvárományáról lemondott. Szigetet veszek — döbönt agyába a mentőötlet és máris alkudozni kezdett a szigetkereskedőkkel. Az egyik kicsi, a másik sziklás, a harmadik barátságatlan, a százkilencvenedik nem központi fekvésű, kiesik a világból. Végre jött egy megfelelő ajánlat: felajánlották neki a Holtak szigetét, Korfu közelében. Hogy mi ez? Miért holtak szigete? — Keserves, szomorú története van.

Már az ókorban ide jártak az illirek, az albánok ősei és itt halászgattak. Akkoriban a szigetnek nem tulajdonítottak semmiféle boszorkányos erőt, nem tekintették elvarázsolt helynek. Azóta az emberek, a tengeri halászok egészen más szemmel nézik ezt a szigetet. A középkori babonás képzelet megtöltötte a szigetet különböző szellemekkel, melyek éjnek idején kijönnek sirjaikból és bolvongnak a ciprusok között. Az Adrial tenger halottjai ezek, — mondták az emberek — akik a viharok alkalmával a tengerbe veszték. 1458 júliusában két dalmát hajós állítólag megpillantotta Szűz Máriát a sziklák között. A hajósok elhatáro-

Dr. Villányi Irén

vegyszítító és festőde belvárosi fiókjában szemben a régi helyiséggel, a Vasile Alexandri-ucca 8. szám alá

helyezte át

Telefon: 35—11.

ták, hogy a jelenés helyén kápolnát építenek és szigetet is kibővítik. Nemzedékek dolgoztak a nagy fogadalom megvalósításáért, míg 140 év múlva olyan terjedelművé tették a szigetet, hogy érdemnek látták betelepítését. Lassankint kolostor épült a kápolna közelében, ahova leginkább megrendült lelkű hajósok vonultak vissza. Időközben a kolostor leomlott, a kápolna is romokban hevert. Az egész táj olyan, mintha Osszián borongó kézeleté álmódta volna meg: csupa halk romantikus, bánatos színek, susogó ciprusok és ódon temető költészete. A gyerekek, akik a keresztek tövében játszadoznak, koraértekek és melabúsak. A levegőben lóg az enyészet. Élelmes filmmemberek bizonyosan felajánlják majd az ideköltöző „uralkodóknak, hogy játsszák el helyszínén A nagy Om Khayyam vagy az Álmod és vágyak hercegnő című filmet. Mert az exhercegnő ezt a szigetet szeretné megvenni, hogy itt uralkodhassék. Uralkodás nélkül nem élet az élet...

Hogy meg tudják-e venni, vagy sem, nem tudni. A felséges szülők azt állítják, hogy *tisztelegjenek még annyi pénze sincs, hogy egy gondbost tudna venni.* Ennél azért bizonyára gazdagabb, esetleg maharadzsa mértékkel véve, lehet ilyen szegény. De majd eldől. Meglátjuk, hogy szépsége divatszöke hercegnő kezébe tud-e venni a jogart, vagy hazamegy-e édesapja öféségéhez és megkéri: Apám, adj egy kis trónt...

Párisban bírói ítélettel akarnak eltiltani egy leányt a szépségkirálynői cím használatától

Párisból jelentik: Páris minden évben szépségkirálynőt választ. Illetőleg egy bizottság ügyes propagandával összeesdíti Páris szépeit és a nagy nyilvánosság bevonásával megválasztják közülük Miss Párist. A szépségkirálynői választás nem önzetlen célokat szolgál, hanem propagandisztikus célokat szolgál. Ezt már a választóbizottság neve is elárulja. E bizottság ugyanis:

„az ipar és kereskedelem propagandabizottsága”

néven szerepel. A szépségkirálynőjelöltek természetesen a hangzatos reklámokból tudják meg, hogy szépségüket kereskedelmi propagandára használják fel. Erről csak már utólag értesülnek, amikor a zsűri már meghozta döntését és a boldog szépségkirálynőt munkába veszi az ügyes propaganda-gépezet.

Fényképészek serege veszi körül, nagy riportok jelennek meg róla a lapokban, mosolyát megcsodálja a közönség, de amikor az első ünnepély után a boldogságtól mámorosan hazamegy, másnap keserű valóságra ébred. Rájön, hogy

a szépségkirálynői címet nem ingyen adják, hanem azért nehéz ellenértéket kell fizetnie.

Másnap már egy sereg meghívást kap különböző fogadásokra. Fényképe üzleti reklámokkal kapcsolatban jelenik meg, olyan nyilatkozatokat adnak le nevében, amelyeket ő előzőleg nem is látott és különösen az első hetekben nincsen megállás a nehéz propaganda-munkában.

Ezzel szemben a szépségkirálynőnek jóformán csak egyetlen joga marad és ez az, hogy használhatja a Miss Páris címet.

Ezt a címet nyerte el a legutóbbi szépségkirálynő választáson egy szép, tizenkilenc éves párisi kisleány, Sonja Bessis is. Miss Páris 1939 azonban fellázadt kötelezettségei ellen. A bizottság, amely Miss Páris címével ruházta fel a tizenkilenc éves kisleányt, akire ugyanazokat a kötelezettségeket rótták, mint elődeire. Miss Pá-

ris 1939 azonban abban különbözött elődeitől, hogy nem volt hajlandó eleget tenni a bizottság parancsainak. Amikor látta, hogy az első hetel ünnepelési után sem csökken a meghívások, bankettek, utazások száma, amikor mindennap más és más megnyitó ünnepélyen, divatrevüknél megjelenie, egyszerűen kijelentette, hogy többé nem áll a bizottság rendelkezésére. Ez elhatározásában nagy része volt édesanyjának, aki kijelentette, hogy leánya egészségét nem engedi tönkretenni a szép csendesű szépségkirálynői címmel járó fáradsággal.

A bizottságot kínosan érintette Miss Páris 1939 elhatározása, mert most, nyár elején nem lehet újabb szépségkirálynőt választani. Hiába kérelték azonban Miss Párist, ez nem volt hajlandó eleget tenni kötelezettségeinek, ezzel szemben azonban továbbra is használta címét és mint „Miss Paris 1939” szerepelt.

A bizottság, hogy kényszerhelyzet elé állítsa,

megtiltotta Sonja Bessinek a szépségkirálynői cím használatát.

Az energikus szépségkirálynő azonban azzal válaszolt a felszólításra, hogy megválasztása előtt nem köztölték vele, milyen súlyos kötelezettségekkel jár a szépségkirálynői cím dicsősége. Éppen ezért nem is hajlandó lemondani erről a címről, amíg meg nem választják utódját, Miss Paris 1940-et.

A szépségkirálynőválasztóbizottság erre beperelte Sonja Bessit a szépségkirálynői cím jogtalan használatára. Miss Paris 1939 a törvényszék előtt is védi jogait, míg a bizottság azt kéri a törvényszéktől, hogy tiltsa meg a kisleánynak a szépségkirálynői cím használatát, mert a címmel járó kötelezettségnek nem tett eleget.

Amennyiben a békeközvetítési kísérletek nem járnak sikerrel, a maga nemében páratlan „cimbitorlási” per tárgyalásra kerül a törvényszék előtt.

Mezőgazdaság a tenger fenekén

Megkezdte működését az első angol vizalatti farm

— Biztosítsuk Anlia élelmezési szabadságát!
— Blokádnál Angliát kilencven nap alatt kímélhetjük!

Ilyen jelszavakat már régóta hangoztatnak Angliában. Az angol szigetországban aránylag igen kevés a mezőgazdaságilag megművelhető föld. Anglia népe a behozatalból táplálkozik. Nemcsak gyarmatai látják el nagymennyiségű élelemmel, hanem más országokból is sokat szállítanak Angliába.

Abban az esetben azonban, ha a behozatal bármi okból — elsősorban háborús blokádnál — megszünnék, az angol piacokon és üzletekben hirtelen elfogyna minden enniváló. Hiába halmoznak föl sok-sok millió font árú gabonát, szárított főzeléket, húskonzervet, az a behozatal szünetelése következtében hamarosan elfogyna.

Anglának tehát főgondja, hogy népének élelmezését abban az esetben is biztosítsa, ha az import szünetelni kénytelen.

A Cardigan öböl partjai mellett most kísérleti farmot létesítettek, amely a világon egyedülálló. Ez a farm ugyanis a tengerfenéken van. Mielőtt a farm berendezése sor került volna, fiziológusok, vegyészek és mezőgazdák titokban évekig tartó kísérleteket végeztek.

A tudomány már régen tisztában van vele, hogy a tenger vize alatt rengeteg növény tenyészik. Olyan növények ezek, amelyeknek életfeltétele a tenger víz. Olyan óriási terjedelmű növények ezek, amilyenek a föld felszínén a világ őskorában lehettek. Vannak ott száz méter kerületi bokrok, cserjék, nem ritkák az ötven méternél is magasabb növények.

A tudósok abból a feltevésből indultak ki, hogy az ember, aki a földön való megjelenése óta használja a maga javára a tenger állatait, miért ne használhatja a tenger növényeit is? Így határozták el, hogyha már az angol szigeteken nincsen elegendő terület az angol mezőgazdaság számára, úgy a tengerfenékét veszik igénybe erre.

Trágya, amelyet a föld felszínén levő szántókra fáradsággal és költséggel kell szállítani, a tengerben bőségesen van. A vizalatti farmernek szárazföldi kartársával szemben az a kétségtelen előnye van, hogy nem kell szántania, vetnie, trágyázni és mégis bőven arat.

A vizgálatok megállapították, hogy egyedül a Cardigan-öbölben ötvenháromféle olyan növény van, amely emberi táplálkozásra alkalmas. Az angol egyetemek laboratóriumaiban ezekből a növényekből sokféle ételt és orvosságot készítettek. Kétségtelennek látszik máris, hogy a tenger fenekéről származó főzelékek sokkal ízletesebbek és tápúsabbak, mint a szárazföldön termettek. Ezek ugyanis gazdagon tartalmazzák azokat a sókat és ásványokat, amelyek az emberi testnek szüksége van.

Jód, foszfor, bróm, szén, vas, só elegendő van ezekben a növényekben és ha már sok vizalatti farm lesz, akkor nehéz lesz a szárazföldi mezőgazdáltnak ezekkel versenyezni. Egyes ilyen növényekből például marmeládát készítettek, amelyet sokkal remekebbnek és ízletesebbnek találtak minden eddigi ismert marmeládánál.

Egyelőre nagy gondot okoz a tengeralatti farmereknek az aratás. Hogyan hozzák felszínre az értékes termést? Azzal tisztában vannak, hogy rendszeres búvármunka erre alkalmatlan és elégtelen. Először különleges kotrógépeket szerkesztettek, amelyek a növényeket gyökerestül kitépik és felszínre hízják. Rájöttek azonban, hogy kár a termő növényeket pusztítani, amikor tulajdonképpen csak azok termésére van szükségük. Sőt tanácsos magát a növényt továbbra is a helyén hagyni, hogy a jövőben is teremjen. Azért tehát különleges aratógépeket szerkesztettek. Ezek vízszintes helyzetben lebecsátott óriási fésűhöz hasonlítanak. A fésű fokai két méter hosszúak. Ez a fésűszerű szerkezet arra való, hogy összehajtsa a vizalatti növények terméseit, amelyeket aztán automatikusan járó éles kasza lenyes. A levágott termés a fésűn marad és azzal húzzák föl. Ezt az aratószerkezetet már negyven méteres mélységbe is lebecsátják és pompásan dolgoznak vele. A vizalatti aratógépeket egyre tökéletesítik.

Az angol tengerpart mentén rengeteg csendes és hajókerülő öböl van, amely mind alkalmas vizalatti farmok létesítésére. Angol szakemberek szerint még néhány évre van szükség és akkor akár le is mondhatnák az élelmiszerek behozataláról, legálább is próbáképpen ötven százalékban, szükség esetén azonban teljesen.

Kolom Bácsi

Előre nem látott
esemény megakadályozta, hogy résztvegyen

19. SORSJÁTÉK
ELSŐ KÉT
OSZTÁLYÁNAK
a húzásán?

Ez nem akadály, hogy

résztveghessen az **UTOLSÓ KÉT** osztály húzásán, amikor számos nyermény kerül szétosztásra, amelyek összege **309.6000.000 lei.**

A III. osztály húzása, május 15. előtt, keresse fel kedvelt sorsjegytárgyát és kérdezze meg.

milyen feltételek mellett vehet részt az Állami Sorsjáték húzásain.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

ÚJ OTTHONOK

Ma délelőtt egy teherkocsival találkoztam. Ugynevezett „költözködési stráfkocsival”. Ebben a nemben is sokféle árnyalat van. A gazdagok teherautón költöznek, vagy óriási, fedett bútorszállító kocsikon, amelyek a vasúti vagonokhoz hasonlítanak, a rúd mellett kövér, nagyszőrénű, rézszerzám mos meklenburgi lovakkal. Az egészen szegények gyalog hurcolódnak, esetleg kézi targoncán húzzák a holmijukat.

Ez a költözködés, amelyről most beszéltek, olyan volt, mint egy szegény temetés. Szerepelt benne kocsi, ló, is. Egy sovány, vak, öreg ló és egy elkesegett, rongyos kocsi.

A bútorok madzagokkal voltak felkötve a kocsi. Az ágyak szétszedve, a fájukon látszott a sok poloskairtás nyoma, ecetsav, égetés, korom. Székek, szekrények, asztalok, konyhakredenc, ládák, papendekli skatulyák, egy óriási rongyos bugyor, bizonyosan abban volt az ágynemű. A holmi tetején egy máslishaju, öt éves kislány ült, az ölében egy szürke cicával.

A család többi része a kocsi mellett baktatott, ahogyan a népvándorlásokkor, vagy a tatárjárásnál gyalogoltak a hozzátartozók a megrakott ekhós szekér után.

Elöl ment az apa, keménykalapban, télikabátban és sárgacipőben. Sovány, őszhajú, öregember volt. Ugy negyvenéves. A szerencsésebb osztályhelyzetű férfi ebben a korban völegény. kvarcol, hogy télen is napsütöttnek látszon a bőre és még nem kell rá gondolnia, hogy megfesse a bajuszát. Ez az apa a keménykalapban segített a stráfkocsinak. Egy lámpát és egy pakkot cipelt a karján. Különben a familia többi tagja sem haladt üres kézzel. Az asszony — nem volt éppen rongyos és kalapja is volt, mégsem mehetett volna be egy jobbfejű cukrászdába — két papendekli koffert vitt, látszott, majd kiszakad a karja. Két nagyobbacska kislány,

akiken pár azonos ruhadarab jelezte, hogy testvérek, a főzőedényeket hurcolták. Végül egy kislány táncolt a kocsi után, a vállára akasztva egy nadrág, a kezében egy porcellán kavésibrik.

Sok mindent le lehetett olvasni erről a menetéről. Többek közt, hogy még a rágínél is kisebb, rosszabb lakásba mennek, valami gyászos, kültelki házba, amelynek a szobáiba nem süt be a nap és ahol a kapu alatt olyan szag van, mintha valahol eldugva egy tál avas mákosnudli savanyodna. Az ilyen decrecendo mindig meglátszik valahol a meztelenül cipelt bútorokon.

A sok gyerek megmutatta, hogy az apa és anya bensőn és bátran szerették egymást. A kicsit szomorú, de barátságos hang, ahogy diskultáltak, átkiabálva a kocsi egyik oldaláról a másikra, hogy szolidárisak is fognak egymással maradni mindörökké. Az, hogy a kislányt a cicával felültették a kocsi tetejére, gyöngéd találékonyságra mutatott.

Hiszen nincs benne semmi. Május van, rengetegen költöznek. Száz meg száz ilyen kocsi döcöghet most a város utcáin. De mégis, ez a kép, ahogyan rá néztem a hurcolkodó családra, kézzelfogható közelségével összeszorította a torkomat. Nem is a torkomat, hanem, hogy valóságosan beszéljek, az orromat, mert ott csavarja meg először az embert az a buta érzés, hogy sirnia kell.

Alltam, néztem a teherkocsit, orromban visketett valami, mintha szénsav ment volna belé mit lehet tenni! Forrón kívántam magamban, hogy a költözködő familiát több szerencse érje majd az új lakásban, mint a régieben!

Hunyady Sándor

= KÖZGAZDASÁG =

Legalább 5000 liter szeszt lesznek kötelesek a likörgyárosok évente fogyasztani

A háziszesz használata folytán a kisüzemek tisztességtelen versenyt folytatnak. Módosítás előtt a szeszmonopoltörvény

A szeszmonopoltörvény 1939. április elsején életbe léptetett módosítása új helyzet elé állította nemcsak az érdekelt kereskedőket és gyárosokat, hanem az ellenőrző hivatalos közegeket is. Sok jel arra mutat, hogy a pénzügyminisztérium az április elseji módosítást a jelenlegi formájában nem fogja fenntartani és így rövidesen új adózási rendszer építéltetésére lehetünk elkészülve.

Az egyik kérdés, amely az április elseji törvényt módosítás kapcsán nyert időszerűséget, a likörgyárosok megadóztatására vonatkozik. A likörgyáros szesz ára 100 literfokonként április elseje előtt 115 lei volt, amelyet e naptól kezdve 140 leire emeltek fel. Ugyanakkor a negyven fokok monopólpálinka és háziszesz árát — 100 literfokra átszámítva — 98 leiről 108 leire emelték.

Ez a nagy árkülönbözet most az az aggodalmat keltette az ellenőrző hatóságok körében, hogy a likörgyárosok egy része az olcsóbb háziszeszt és monopólpálinkát fogja üzemében felhasználni. Minthogy ily esetekben a likörgyárosok felhasznált szesz mennyiségét nyilvántartásaiban fel nem tüntetheti, az eladásokat számlázás nélkül kell eszközölnie, amely esetben megtakarítja a három százalékos külön repülő-bélyegilletéket, valamint a hét ezrelékes rendes számlabélyegilletéket is. Mindezekből szakkörök szerint az az eredmény világlik ki, hogy az a likörgyáros, amelyik nem az előírt drágább szeszt használja fel üzemében, a likör előállításánál literenként kevesebbet termel, mint az a likörgyáros, aki mindenben alkalmazkodik a törvényes eljárásához.

Ennek a helyzetnek a megszüntetése érdekében több tervezet és javaslat áll tanulmányozás alatt a pénzügyminisztériumban. Az egyik tervezet szerint le kell szállítani a likörgyártási szesz árát, ugyanakkor fel kell emelni a monopólpálinka és háziszesz árát oly mértékben, hogy a két ár között ne legyen tíz leinél magasabb különbség. Ebben az esetben már nem fizetődik ki más szesz használata a likörgyártási szesz helyett.

A másik javaslat lényege abban áll, hogy mindazoktól a likörgyárosoktól, amelyek évente meghatározott likörgyártási szeszt — például legkevesebb ötezer litert — át nem vesznek, vonják meg a likörgyártási engedélyt.

A másik javaslat lényege abban áll, hogy mindazoktól a likörgyárosoktól, amelyek évente meghatározott likörgyártási szeszt — például legkevesebb ötezer litert — át nem vesznek, vonják meg a likörgyártási engedélyt.

Megszűnt a buza belföldi árminimálizálása

Nem lesz vasuti kedvezmény és 7000 lei az exportprémium

Röviden megírtuk, hogy a kormány jóváhagyta a gazdasági bizottság határozatát és a buza kiviteli jutalmát 9000 leiről 7000 leire szállította le. A rendelkezés május 9-től lép életbe. Ugyanettől kezdve megszűnik a buza belföldi minimális ára, tehát az bármely áron vásárol-

ható. Megszűnik még a vasuti szállításnak az exportbuzára vonatkozó rendelete. Május 9-ikén még a régi rendelkezések vannak életben, de a május 10-től szállított, vagy vásárolt buzara az új rend vonatkozik.

Szigorítják a fogyasztási illeték ellenőrzését

A fogyasztási adó fizetésének helyesebb ellenőrzése végett a pénzügyminisztérium a következő intézkedéseket tette:

1. Azon vállalatok, amelyeknek termékei fogyasztási illetékek alá esnek (kereskedelmi malmok, villanygőz, fémpipari tárgyak, cement és szénvágyarok, valamint cement, szén, szén, liszt, petróleum, cukor, növényi olaj és fémtermékek eladásával foglalkozó cégek) számláikat és szállítójegeiket a pénzügyigazgatóság által láttaozott könyvből kitépve szelvényes (cotor) lapon állíthatják ki. A láttaozást a pénzügyigazgatóságon működő Birou Materialelor végzi és ettől eltekintve a pénzügyigazgatóság lehelyezgi a szelvénylap mindkét felét.

2. A Birou Materialelor könyv fektetik fel, amelyben minden cégnek külön lapja lesz és azon a vállalat terméke vagy árucikke, a láttaozott szelvényes könyvecskék száma, ezek lapjainak mennyisége és a láttaozás időpontja feltüntetettik. Ha a vállalat mellett ellenőrző tisztviselő működik, úgy ezek az adatok vele is közlendők.

3. Azok a cégek, amelyek mellett ellenőrző tisztviselő nem működik (eladási üzletek) tartoznak evidenciakönyvet fektetni, amelybe a Birou Materialelor tisztviselője a szelvényes könyvecskék láttaozásakor a fenti adatokat bevezeti. Ezen könyvben a Megjegyzések rovataba az ellenőrző tisztviselő ellenjegyzését vezeti be, míg a szelvényes könyv utolsó lapján megjegyzi, hogy az az evidenciakönyvbe bevezetett. Az evidenciakönyv az összes felügyelő szer-veknak bemutatandók.

4. Az ellenőrzés megkönnyítése végett a Birou Materialelor csak olyan számla- vagy szállítási jegy-könyvet fog láttaozni (szelvényes könyvecskéket), amelyek a cégfeliratot tartalmaznak a bonok vagy számlák felső részén.

— Angol-román áruforgalmi részvénnytársaság alakul. A Times foglalkozik a jelenleg Bucarestben tartózkodó angol gazdasági bizottság működésével és azt írja, hogy párhuzamosan egy nagy angol-román kiviteli részvénnytársaság megalapításáról van szó, amelyben a román nagyipar egy része is résztvesz.

Árfolyamok

SZOMBAT, MAJUS 6.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.28—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

— Félmillió leijig lehet postautalványon pénzt feladni. A postaigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben 100 ezer leien felüli összegeket is lehet utalványon küldeni félmillió leijig. Az összegért a címzettnek a postára kell mennie és a postafiók vagy megbízottja jelenlétében veheti fel az összeget. 100 ezernél magasabb összeg azonban csak megyei székhelyekre küldhető, távirati úton a jövőben is csak 100 ezer leijig lehet pénzt küldeni.

— Az állam felelőssége a meg nem rendelt munkáért. A semmitőszék harmadik tagozata pénteken Gerometta építésnek az állam ellen indított perében páratlanul álló határozatot hozott. Az építés Vasluiiban iskolát épített és a munka hátralekát, 150 ezer leit nem az eredeti szerződő fél, az iskolai bizottságtól követelte, hanem az államtól, amely az épület tulajdonosa lett. A lasi ítéletábra szerint, bár nincsen a felek között az állami számviteli törvénnyel megfelelő szerződés, mégis — a keresetbe vett jogcím szerint — fennforog a jogalap nélküli gazdagodás, mert az államé lett az épület. Tehát a tábla elmarasztalta az államot, amelynek képviselője felfolyamodással élt és abban kifejtette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás elvének alkalmazásánál az ítéletábra jogszállást követelt el, mert ez a szabályt csak úgy lehet alkalmazni, ha a felperes senkivel sem szerződött volna, holott volt szerződése a Comitetul Scolarral. A semmitőszék a felfolyamodást elutasította és az ítéletábra indokait magáévá tette.

— Bizományi áru repülőbélyegilletéke. A Monitorul Oficial május 4-iki számában megjelent légtügyi és tengerészetiügyi minisztérium rendelete, amely szerint a bizományi szerződéseknél az aviatikai illeték 1 ezrelék és ez az írott szerződésben foglalt árukeret összegének nagysága után fizetendő. Ha nincsen írásos szerződés, úgy az illeték leróvása az első esetben átadott áru értéke után fizetendő. Ha a számlákból, könyvekből, levelezésből, vagy raktárállományból megállapíthatóan az írott szerződésbe vett érték, vagy szóbeli megállapodás esetén az összekötöttes kezdetén átadott érték emelkedik, úgy a bizománybaadó köteles pótlólag az egy ezrelék repülőbélyegilletéket leróni. Az áru átadása mindig csak szabályosan bélyegzett számlával történhetik, vagyis a bizománybaadó tartozik bizományi számlát kiadni, amelynek felbélyegzésével még nem rendezte a bizományi törvény és a fentemlített törvény szerinti illetéket. Bizományi elszámolásra 2 lei repülőbélyeg jön.

KÖNYVEK

REMENYIK ZSIGMOND: *Vész és kaland*. Írásait bátor szókimondás, kiállítás, a társadalom legmélyebb rétegeibe bevilágító tekintet és szatirikus ostromozó hajlam jellemzi. Új művében, a „Vész és kaland”-ban az író élete elmúlt szakának egyik fejezetét írja meg. Délamerikában való bolyongásait, a nélkülözés és tapasztalatgyűjtés fárasztó és nehéz éveit. E műve szintén alkalmas arra, hogy Remenyik Zsigmondnak remek szatirizáló és társadalom kritizáló képességének kifejtésére. Az előadás mód élvezetessége, egy egészen kivételes, egyéni hang, bátor író vallomása, a tartalom érdekességével együtt egy nem mindennapi könyvet sorakoztatnak az író eddigi érdekes művei mellé. Remenyik Zsigmond: *Vész és kaland* című kötete az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 119 lei minden könyvkereskedésben.

GUNNAR GUNNARSON: *A vulkán árnyékában*. A kitörni készülő örület lidércnyomás közelségében vergődik a főhős lázas, tragikus élete, míg az utolsó hét nap végleg elmeríti a szellemi felbomlás örvényében. Ez a hét nap, amely harmonikusan indult és szétúldogtató élet megdöbbentő haláltáncra, történésiben olyan megrázó, mint egy lázalom. A derék orvos és felesége s a sánta lelkű barát, ki a gyanú mocskát veti az aszsonyura, hogy a szerencsétlen férj az örülethe meneküljön elviselhetetlen gyötrelme elől, nagyszerű írótollára vall. Gunnar Gunnarson, a kiváló skandináv író olyan lenyűgöző erővel, de egyben gyöngéd szeretettel formálja meg alakjait, hogy mindegyikük sorsa szívügyünké lesz. Gunnar Gunnarson: *A vulkán árnyékában* az Athenaeum Regénytár sorozatában jelent meg. Vásznonkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum ujdonságok teljes jegyzékét.

(—) ZILAHY LAJOS: *A FÖLDÖNFUTÓ VÁROS*. Egy földönfutó város világgá bolyongó lakóinak élete tárul elénk ebben a gazdag szövevényű regényben. Benne van az önkénytelen kaland minden szomorúsága, jövedve, keserűsége és grotesksége. De benne van a nagy történelmi földindulás dübörgése, sorsokat szétziláló, új eszméket felvető lángolása is. Egyszerű emberek a regény hősei, de a mű az ő kis életük fölött, a magyar középosztály háboru utáni válságának nagy regényévé nő. Zilahy Lajos: *A földönfutó város* című műve az Athenaeum nagyregény sorozatában jelent meg. Egészvászonkötésben 178 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

(—) GLEICHEN-RUSSWURM: *A BAROKK*. Az európai Kultura Története c. sorozatban jelent meg Gleichen-Russwurm: *A barokk c. kötete*, amely valóban világhírűnek mondható. Tartalmából kiemeljük: Társadalom és erkölcs. Németország és a barokk. Pompa és paróká. Anglia forrongó százada. Protestantizmus és szekták. Katolikusok és puritánok. A francia barokk. Medici Katalin és Richelieu. XIV. Lajos. Cromwell százada. Építészet és zene. Tánc és a barokk színpad. Ára illusztrált kiadásban, vászonkötésben 198 lei

Betöltendő állások a városnál

Temesvár városa több üresedésben levő állásra pályázatot hirdet.

A városi mérnökségnél összesen huszonkét állást töltenek be. Keresnek útépitő mérnököt, segédmérnököt, rajzolókat és tisztviselőket. A fizetések havi 6000 és 3100 lei között váltakoznak, amihez még különböző illetmények járulnak.

A városi kertésznél tizennyolc megüresedett állásra hirdetnek pályázatot. Keresnek tájkertészeket, kertészeket, műszerészt, sofőrt és szolgát, akiknek fizetése a mellékletményeken kívül 2100 és 4350 lei között váltakozik. Mindezekre az állásokra, amelyek nyugdíjazások és előléptetések folytán üresedtek meg, május 16-ig kell a pályázatokat benyújtani. Pályázhatnak olyanok is, akik jelenleg városi szolgálatban állnak. A pályázati hirdetmény, amely a város hivatalos közlönyében jelent meg, részletesen felsorolja a pályázati feltételeket és a megkívánt iskolai végzettséget.

A központi közigazgatásnál hat üres tisztviselői állásra hirdetnek pályázatot május 15-iki határidővel. A havi fizetés a mellékletményeken kívül 2650—3350 lei. Pályázatot hirdetnek ezen kívül hat városi rendőri állásra. A pályázók meghívást kapnak a városi rendőrség vezetőségétől szóbeli és írásbeli vizsgára és a hat állást a sikerrel vizsgázottak közül tölthetik be. Végül pályázatot hirdet a város négy védőnői állásra is, akiknek havi fizetése a rendes mellékletményeken kívül 3500 lei.

Roosevelt jelenlétében nyílt meg a világiállítási román pavillonja

Newyorkból jelentik: A nemzetközi világiállítási román pavillonját tegnap délelőtt avatták fel hivatalosan Roosevelt köztársasági elnök, Laguardia főpolgármester, a román követ és a kiállítási elnökek jelenlétében. Maga a kiállítási csarnok márványból készült és a „Román házbán” vendéglő van. Gusti professor, a kiállítási pavillon kormánybiztosa felolvasta II. Carol király öfelsége üdvözlő táviratát, majd pedig rövid beszédet mondott.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnyomás tilos.

Alexandre Limoujel a kezében tartotta a csekklapot és közben szaraz hangon beszélt:

— Miután mint két üzletfél állunk most szemben egymással, drága Yvonne, intézzük el egészen az üzletet.

— Elintéztük, kedves. Odaadtam neked a pénzt és a csekket, összesen egy millió frankot, amivel beérek a részvénytársaságba.

— Ezzel még nincsen elintézve. Most először is megírok neked egy nyugtát, amelyen elismerem, hogy átvettem tőled egy millió frankot és pedig városvezetővénezzret készpénzben és hatszázötvenezret csekkben. Aztán pedig papírra vetek egy szerződést, melyen részletezem a köztünk létrejött megállapodást.

— Felesleges köztünk minden írás, Sandy. Ne bőltsük ezzel az időt.

— Nem, Yvonne, az üzlet üzlet. Ennek formalitásait mindenképpen be kell tartanunk.

Es nem zavartatta magát. Az íróasztal mappája alatt papírt keresett és aztán megírta egy a nyugtát, mint pedig a szerződést. A madame egy karosszékre telepedett le és néman nézte, amint Limoujel kezében a toll végigszántott a fehér iven, amelyen egymásután támadtak a fekete sorok.

— Lám, — szólalt meg azután Limoujel, — ez is megvan. Sajnálom, hogy időnkert erre kellett pazarolni, mert hiszen szerelmes egyébről is tudna beszélni, de pedáns ember vagyok és ragaszkodom hozzá, hogy dolgaimat pontosan végezzem.

Madame d'Hiver örült, hogy tulesett ezeken a szaraz dolgokon és már mosolygott, mikor mondta: — Helyes. És ha már megvan a két írás, gondoskodjunk a megpecsételésekről is.

Ezzel hirtelen szájon csókolta a férfit.

— Itt a pecsét, — kacagott.

— Ohó, egy pecsét azonban nem elég, —

SPORTESÉMENYEK

Kerületi bajnoki és barátságos mérkőzéseket bonyolítanak le ma Temesvárott

A kerületi bajnokság keretében ma, vasárnap, Temesvárott a következő elsőosztályú mérkőzések lesznek: Electrica—Rapid az Electrica-pályán, délelőtt háromnegyed 11 órakor, Jandarmi—Fratelia a Vultur-pályán, délelőtt 9 órakor, CFR—Vulturi a CFR-pályán, délelőtt 9 órakor, Bohn—Politechnica a Bohn-pályán délután félőtkor, Jimboliana—Progresul a Jimboliana-pályán, délután öt órakor. — A másodikosztályban ma a következő mérkőzések lesznek: Dura—

III. kerületi FC a Progresul-pályán délután 5 órakor, Victoria—CSHN a Patria-pályán, délután félőtkor, Fortuna—Cultura a RGMT-pályán délután öt órakor, Patria—Freidorf a Patria-pályán délután félhat órakor, Ancora—Kadima a Vulturi-pályán délután öt órakor. A Ripensia és a Chinezul-ILSA csapatai az Electrica-pályán ma délután öt órakor barátságos mérkőzést játszanak.

Magyarország igényt tart az 1948-as olimpiászra

Budapestről jelentik: Az országos testnevelési tanács olimpiai szakbizottságának péntek esti ülésén Misángyi Ottó főtitkár bejelentette, hogy a június elején Londonban tartandó nemzetközi olimpiai bizottság ülésén Magyarország bejelenti igényét az 1948-as olimpiára a legrégibb szerzett jog alapján.

Sporthírek mindenfelől

Ploestiben rendezik meg a Kispest mérkőzéseit. A Romániában tartózkodó Kispest csapata tegnap Ploestiben játszott a Tricolor együttesével, míg ma ugyancsak Ploestiben bonyolít le mérkőzést a kolozsvári Victoria csapattal. A brassói és kolozsvári mérkőzésrendezést a hatóságok tudvalevően nem engedélyezték.

Costel Radulescu a válogatott csapat menedzseré. A román labdarugósövetségnek mindig nagy fejtörést okozott, hogy kit nevezzen ki a válogatott csapat menedzserévé. A szövetség úgy döntött, hogy a Lettország elleni mérkőzéstől kezdődően Costel Radulescu vegye át a csapat felügyeletét, amelynek minden valószínűség szerint meg is fog felelni.

Két évre felfüggesztette a szövetség Kuszka Lajos játékosját. A nemzeti bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén hozott határozata értelmében Kuszka Lajos, a brassói ACFR egyesület játékosának szereplési jogát a bíró megsértése miatt két évre felfüggesztette.

A ploestii Tricolor fegyelmi intézkedései. A Tricolor vezetősége legutóbbi ülésén igen szigorú fegyelmi intézkedéseket fogantatosított. Hetzer játékosját egy hónapra felfüggesztette, ugyanakkor egy havi fizetését is levonják. Wetzler Rudi edző működését meghatározatlan időre felfüggesztették, egy hónapi fizetését pedig levonták. A csapat edzéseit a jövőben Kocsis és Mosko vezetik, az ifjúsági csapatot pedig Kovács készíti elő. Haret mérnök a Tricolor vezetőségi tagja kijelentette, hogy amennyiben a csapat kiesik az A divízióból, a játékosokat szélnek eresztik és csak ifjúsági csapatot tartanak fenn.

Blaga Nestor tanár lesz az AMEFA—Chinezul mérkőzés szövetségi megbíztottja. A központi labdarugósövetség kijelölte a május 10-én lebonyolításra kerülő nemzeti bajnoki mérkőzések szövetségi megbíztottait. A jelölés szerint Aradon Blaga Nestor tanár, az alkerületi sportszövetség elnöke, míg a bucarestii Sportul Studentesc—Gloria mérkőzésen Radulescu kapitány lesz a szövetségi megbíztott.

Aztán vállat vont.

— C'est la vie, ilyen az élet! Vannak kifosztók és kifosztottak. Nem én vagyok az első lovag, aki így szerez pénzt szerelmes asszonytól és nem maradok utolsó. Lesznek még utánam számtalanok. Jobban szerettem volna ezt a pénzt valamely tisztességem módon megkeresni, de nem volt semmi lehetőségem arra.

A szekrényből előszedte irattáskáját, amelyben a két mezőgazdasági találmányra vonatkozó aktákat tartotta és a pénzzel telt borítékot abba helyezte.

Nemsokára aztán mégis lefeküdt az ágyba.

A sötét szobában sokáig tervezgetett. Utolsó gondolata, amellyel megnyugtatta magát és igyekezett eljárását igazolni, ez volt:

— Elvégre negyven esztendőm elmúltam. Igaz, hogy kinézésem ezt nem árulja el, de az évek majd lassan szaporodnak. Meddig folytathatom még mostani mesterségemet? Kióregedett táncosokat nem szerződhetnek a szállodák. Menjek vissza talán énekelni kávéházba, vagy harmadrangu kabaréba? A végén egészen lezüllenék. Így azonban nyugodt existenciát teremtek magamnak. Lesz családi életem, feleségem és talán gyermekem is.

Föltette magában, hogy ha gyermeke lesz, az majd rendes polgári nevelésben részesül. Aztán mély és nyugodt álomba merült.

Harmadnap közölte madame d'Hiverrel:

— Drága Yvonne, őszinte szomorúság fog el, mert holnap már el kell utaznom. Ugy érzem itt melletted magamat, mintha a menyországban volnék, azonban gondolnom kell arra, hogy vár a munka. Nyélbe kell ütönm azokat az alakosságokat, amelyek a törvény részvénytársaságok megalakításánál előír, tárgyalnom kell építésszel és műszaki cégekkel. A gyárnak néhány hónapon belül teljesen készen kell állnia, hogy az üzemet megnyithassuk. Idejében gondoskodnom kell arról is, hogy a gyárba képzett vegyszeti mérnököt és szakmunkásokat szerződtessék. Legnagyobb boldogság volna számomra, ha egyetlen pillanatra sem kellene mellőled elmennem. De hiv a kötelesség. Az elválás fájdalmát csak az a vigasztalás enyhíti, amelyet a viszontlátás reménye nyújt.

(Folytatása következik.)

ment bele a tréfába Limoujel, — egy millió frankról van szó és minden frank után egy pecsét jár.

Karjaiba kapta az asszonyt és vadul, szenvedélyesen percekig csókolta.

Mikor a kis szalónból távoztak, Limoujel szándékosan úgy tett, mintha megfeledeznék a pénzről. Tudta, hogy az asszony figyelmezteti majd rá. Ugy is történt:

— Kedves, Sandy, itt ne hagyjad a pénzt és a csekket.

— Igen, igen. Kaphatok egy nagyobb borítékot?

Az asszony az íróasztal fiókjában keresgélt és kihalászott egy nagy üzleti borítékot, amely még férje idejéből maradt ott.

Limoujel a borítékba helyezte a pénzt és a csekket.

— Így, — mondotta, — az egész most az irattáskamba kerül.

Limoujel aznap este sokáig nem tudott nyugovóra térni. Boldogon ült a szobájában. Az esztalra maga elé tette a pénzt és a csekket.

— Ime, — gondolkozott vidáman, — beteljesült álmaim álma. Sikerült hozzájutnom az egy millió frankhoz. Most aztán minél előbb vissza Párisba. Tanulmányoznom kell a kisebb birtokok eladásáról szóló hirdetéseket és ingatlanforgalmi irodákkal is összeköttetésbe kell lépnem. Madame d'Hiverrel egy-két levelet váltok még, aztán Marianne társaságában sürgősen vidékre tesszük át a székhelyünket még abban az esetben is, ha nem sikerül nyomban megfelelő birtokot vásárolni. Párisban nem maradhatunk, mert semmi kedvem sem lesz újból találkozni vele, már pedig biztosan keresne, ha megszákad a levelezés.

Ujjaival kejesen tapogatta a bankókkal tömött vastag borítékot.

— Alapjában véve — folytatta monológját — sajnálom a madameot. Nem az elvesztett pénze miatt, mert hiszen marad még neki bőven és ezenkívül a jövedelme sem csökken. Sajnálom azért, mert ilyen nagyon kell bennem csalódnia. Alapjában véve nagyon jó lélek, aki megértő szívre vágyik és azt hiszi, hogy megtalálta bennem. Szeret engem, előre örül a házasságnak és nagy fájdalom okoz majd neki, ha rájön, hogy szélhámos vagyok, aki visszaéltem jóhiszeműségével és érzelmeivel. Búsulni fog, sirni és talán átkozódni is.

Rádió

VASÁRNAP, MÁJUS 7.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.40: Istenisztelet közvetítése. 11.15: A rádiózenekar hangversenye. 13.15: Időjelzés, sport és vízállásjelentés. 13.20: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 14.05: Vidám óra. 15.20: A falú órája. 16.30: A premilitárok órája. 17.30: A román-jugoszláv futball mérkőzés közvetítése. 18.45: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.47: Táncczene. 19: Orvosi krónika. 19.15: Énekhangverseny. 19.40: Hanglemezek. 19.58: Sport közlemények. 20: Hanglemezek. 21: Hangjáték. 22: Sporteredmények. 22.15: Balalajka négyes. 22.40: Akordeon hangverseny. 22.50: Saxofonhangverseny. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 2.30: Operazene. 3: Némethy Károly dr. előadása. 3.15: Veress Károly cigányzenekara. 4: Szilágyi Gyula előadása. 4.45: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.30: Szalónzene. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.45: Közvetítés a Hármashatár-hegyről. 7.20: Érsekújvári Városi dalegyet. 8: A légtalmai liga bélyegakciója. 8.10: Hírek. 8.25: Táncczene. 9: Sporteredmények. 9.10: „Bomba üzlet”. Komédia három felvonásban. 10.40: Hírek. 11: Honvéde. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Iliczky-jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 10: Görög katolikus istentisztelet. 12.15: Suki Tóni cigányzenekara. 1.30: Operazene.

4: Hanglemezek. 5.45: Beszkárt-zenekar. 6.50: Balya Ibolya magyar nótákat zongorázik. 7.20: „A vizuális művészetek és a rádió” 8.35: Thury Zsuzsa elbeszélései. 9: Hírek. 9.20: Csajkovszkij-hanglemezek. 10.30: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, MÁJUS 8.

Bucuresti. 7: Hanglemezek. Ritmikus torna. Háztartási és orvosi tanácsok. 12: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: A déli zene folytatása. 13.35: Hanglemezek. 14.10: Világhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Florica Mateescu énekel. 18.20: I. Koganoff zongorázik. 18.45 Gogu Bădulescu énekel. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Hanglemezek. 20.05: Rádiózenekar. 20.45: Leon tanár előadása. 21: Operett-zene. 22: Rádióhíradó. 22.15: Rodica Souto zongorázik. 22.50: Ionel Cristea zenekara. 23: Rádióhíradó. 23.15: A hangverseny folytatása. 23.45: Hírek francia német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 1.10: Szalónzene. 1.40: Hírek. 2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 3.30: Hírek. 4.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.15: Nyírő Éva előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Bura Sándor cigányzenekara. 6.55: Papp Viktor előadása. 7.30: Paul Lorenzi dr. énekel. 8: Ottlik László dr. és Trocsányi György dr. vitája időszerű magyar kérdésekről. 8.15: Hírek. 8.25: Hanglemezek. 8.45: „A newyorki világkiállítás”. 9.15: Fábrián István dr. előadása. 9.40: Budapesti Hangverseny Zenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Temesváry János mélyhegedű számai. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 2.30: Hanglemezek. 7.30: Német nyelvoktatás. 8.25: „Braille Lajos és a vakok frása. 9: Hírek. 9.20: Táncczene. 10.30: Időjárásjelentés.

KEDD, MÁJUS 9.

Bucuresti. 7: Hanglemezek. Ritmikus torna. Háztartási és orvosi tanácsok. 12: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: A déli zene folytatása. 13.35: Hanglemezek. 14.10: Világhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: A déli posta. 18.17: Stănescu testvérek zenekara. 19: Tudományos krónika. 19.15: Lehár-hanglemezek. 20.05: N. Mihăescu tanár előadása. 20.20: Hanglemezek. 21: A rádió szimfonikus zenekara. 22: Rádióhíradó Sport. 22.15: Ion Fotino gordonkázik és Mihai Andrieu zongorázik. 22.45: Ira Lucezarska énekel. 23: Rádióhíradó. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1.10: Felolvasások. 1.15: Gróf Klebelsberg Kunó emlékszóbanak ünnepélyes leleplezése. 1.10: Deák László zongorázik. 1.40: Hírek. 1.55: Vándorné Szathmáry Aranka énekel. 2.30: Szimfonikus zene. 3.30: Hírek. 5.30: D. Szántó Beáta előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Szervánszky Péter hegedül. 6.35: Varga István dr. előadása. 7.05: „Testvériség” dalköre. 7.45: Tóth László dr. előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Lakatos Tóni cigányzenekara. 9.25: „Anyák napja”. 9.40: „Az élet ára”. Hangjáték négy részben. 10.40: Hírek. 11: Lengyel zeneszerzők művei. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.15: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.15: Francia nyelvoktatás. 8.40: Mezőgazdasági félóra. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek. 10.30: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkalmazás

Mindenek jó bizonyítvánnyal azonnalra felvételt. Németül beszélő előnyben. I. Bulev. Regina Maria 3. II. emelet, ajtó 6. a Victoria bank mellett. 889

Gépírók keresetlik a temesi helytartóság szociális osztálya részére. Havi fizetés 3.200 lei-ig. Pályázatok a végzett tanulmányokat, a családi állapotot és eddigi működést igazoló okmányokkal együtt a következő címre adandók be: Inspectoratul scolar, Timisoara. 932

Lakás

Egyszobás lakást lehetőleg kertes házban keres fiatal házaspár. Címeket a kiadóba kér leadni. 994

Komplett I. emeleti ötszobás hallal bíró villa lakás kiadó azonnal, vagy június 1-re. Felvilágosítás 12-21 telefon szám alatt. 941

Kétszobás, előszobás, összkomfortos lakás I. emeleten a III. kerületben villamos megállónál kiadó. Érdeklődni III., Str. Aries 10. 938

Modern 5 szobás, földszinti lakás aug. 1-től esetleg korábban is kiadó. II., Piata Coronini 4. alatti megtekinthető. 943

Négyszobás lakás a Palace házban át helyezés miatt azonnal átvehető, havi bér 5000 lei, I., Str. Dr. Paulescu 1. 939

Bérbeadó augusztus 1-től a Bulevard Regele Ferdinand 4 sz. házban földszinti garzón lakás, szalónnak, irodának, műteremnek is alkalmas. Felvilágosítást nyújt Kun Ferenc dr. ügyvédi irodája I., Bulev. Regele Ferdinand 4. Telefon: 25-31. 848

Modern 3-4 szobás lakás és ugyanott száraz raktárhelyiség augusztus 1-re keresetlik. III., Bulev. Carol 65. Telefon: 37-25. 949

Adás-vevél

Vennék Lexikon sorozatot. Címeket „Könyvtár” jellegre a kiadóba kérem. 982

Egyajtós jégszekrény, jó állapotban kézalatt megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 923

Szép fekvésű házhelyek olcsón eladók. Zélváros, Erzsébetváros, Schnapföldök és a Vágóhíd mellett. Érdeklődni dr. Bogdannénál III., Bulev. Carol 25. 932

Autó keveset használt, jó állapotban jutányosan eladó. Telefon 28-07. 934

Dívtos bőrök kesztyűknek, öveknek és táskáknak nagy választéka, alacsony áruk. Grossmann r. t. II., Piata Traian. 946

Kitűnőjele

Két irodahelyiség a kormányzetszéki épülettel szemben ügyvédi irodának különösen alkalmas, június 1-re kiadó. I., Str. General Doda 3. 983

Tágus üzlethelyiség 2 kirakattal és hozzátartozó kétszobás lakás, fürdőszobával megfelelő mellékhelyiségekkel a II., Str. Stefan Cel Mare 8 alatt augusztus 1-től, esetleg előbb is kiadó. Bővebbet II., Piata Coronini 4. I. emelet. 944

Asztalos unok! Spricc-pisztolyok készülétek és motorral, bemutatásra készen n. b. rendelkezésükre állanak. Szakemberünk díjmentesen bemutatja a készüléket és betanítja munkáit. Kedvező fizetési feltételek! Krayer nitrolakk, gyorspolitur, Schlieff paszta, Schuhmacher-Bimsenstein, Krayer Schleifpapier, koporsódíszítések és feliratok nagy választékban! Krayer fióküzlete a IV. kerületi nagy piacon, Piata Dragalina 7. sz. Telefon: 14-12. Főüzlet I., Piata Brațianu. Telefon: 38-71. 895

Kitűnő rövid zongora május 31-től bérbeadó. Felvilágosítást nyújt Kun Ferenc dr. ügyvédi irodája. I. Bulev. Regele Ferdinand 4. Telefon: 25-31. 947

Halló! Halló!

BOROK

A bakovai-szilasi hegyi borok úgy ízben, mint minőségben kitűnőek. Érdeklődni:

Informator Băcova

Dívtos és tartós gumitalpu női-, férfi-, és gyermek-, nyári-, uccai-, házi-, tennisz- és torna-

a legolcsóbb árakon CIPÓK A R E N A

gumiinár, Józsefváros, a Temes-Boga-palotával szemben

Ön ingyen utazik bel- és külföldön

ha bevásárlásait a

„Kilométer”

szelvényeket osztó cégeknél eszközöl. Kísérje figyelemmel a cégkirakatok, amelyekben a kifüggesztett „KILOMETER” tábla jelzi az

ingyen utazásra

jogosító szelvények osztó helyét. Ezen szelvények vasúti, CFR autóbusz, vagy hajójegyre az

Orient Turist Lloyd

irodájában Timisoara IV., Bul. Carol 24 szám alatt válthatók be.

Jégszekrények egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók: Heckmann bádognál. III., Piata Plevnei 1.